

Én t̄jats̄iee Jesukristoō xikó ts'en kats'én'indó

San Juaa

Eén yojo kamá

1 Nga íts'iyanīī nī, jā bōā je tikón eén, kó kui eén, Néná tikónjo, kó kui xi Néná. ²Kuí xí tikónjo Néná ndeskande koó nga ítjats'enniī nī. ³Kuí ngat'aa nga kamánda ngayeje ni xi t̄jiin̄, kó tsī kuijín xi bōā kats'én, nde ngojín ni xi t̄jiin̄ xi kamánda. ⁴Kuí xí tikoón k̄joamindyioōn, kó kui k̄joamindyioōn kuí xí ndi'í kamaá x̄taa, ⁵kó ndi'í ts'ents̄s̄jen nínga j̄noó, kó j̄noó k̄jiē ngo ndiya ts'eén ndi'í.

⁶Kis'ij̄nā ngo ndā xi 'mí Juā xi Néná katsanguiya, ⁷kuí ndaā xi chistiko kamá, ts'i'e nga kuichjiaā x̄taa k̄joaā kui ndi'í, ts'i'e nga ngayeje xi s'ijiin̄.

⁸Juaajín xi ndi'í, tā je'e tsí ts'i'e nga kuichjiā k̄joaā kui ndi'í. ⁹Kuí ndi'í jakoxīī, xi ts'ents̄s̄jeen ngayeje x̄taa, je'e kui ngasondiee.

¹⁰Kuí ngasondiee kis'ij̄nā, kó kui ngasondiee kamánda ngat'aā kui, kó x̄taā kui ngasondiee kamábejín tsī kui. ¹¹Ngūindie xi ts'i'e jachó, kó x̄tā xi ts'i'e kats'énjo'ójín. ¹²Tanga ngayeje x̄tā xi kats'énjo'o, kojo xi kis'ijiin̄ ja'eén kuí xi katsjaá ngūindie nga ndi'í Néná kama, ¹³kuí x̄tā xi katsen ngat'aā Néná, jmí tsī bōā ts'én katsen xikoó x̄tā xi t̄jiin̄, t̄ī nde jmí tsī xikó ts'en mejeén x̄tā xi yojo xi katsenni.

¹⁴Kó kui eén xí yojo kamá kó k'iē kis'ij̄najinná, kó kamáya k̄joajee, k̄joajee nga Ndi ngototoō Na'mī, xi kis'ikitsiee k̄joandā kojo k̄joakixī.

¹⁵Juaā tsíchjiaā k̄joaā kui, kó b̄ī katsó nga katsáya:

—Kuí x̄i'b̄ī xi b̄ī kixian an nga tsíchjiā an: Kuí xi s'ē ndibaá, kuí xí t̄jón ngase, ngat'ā jā bōā je tikón ngūindiee nga kot̄j̄nā an.

¹⁶Ngat'ā k̄joandatsiee Néná jat̄jóni ngayeje ni xi katsjáná, k̄joandā x̄kī k̄joandā,

¹⁷ngat'ā k̄joakit̄ī Néná tangat'aní Moiseē nga katse'eé x̄taa, tanga ngat'aā Jesukristoō nga je'e k̄joandā kojo k̄joakixī. ¹⁸K̄jiē ngo xi be kó k̄ji'ī Néná, kó kui ndi ngototoō xi tikón nínga tikón Néná xí Na'mī, kuí boá xi akó ngat'aā Néná.

B̄ī ts'én katsáya Juā Bautistaā k̄joaā K̄jisoō

(*Matió 3:11-12; Marko 1:7-8; Rka 3:15-17*)

¹⁹Kó kuí ni x̄i'b̄ī xi katsáya Juaā xikoó ngo chistiko, k̄ji'ā nga já ngūitokoō já judīō xi síndo nax̄indá Jerusalen katsanguiya chiná'mī kojo já lebitā ts'i'e

nga bi ts'én asiyaá: “¿'Yá ní jí?” ²⁰Kó katsáya, jmí tsi jmí katsó kó bi katsó nga katsáya:

—Ánjín xi Kristoo.

²¹Kó bi ki'mií nga akasiyaá:

—¿Ja, a jí xi Elíaa?

Kó bi katsó Juaa:

—Jmí, ánjín.

¿A jí xí chjinie'eén Néná? Ki'mií.

—Jmí —katsó.

²²Kó s'e bi ki'mií:

—¿Ja, 'yání jí tsoboa? T'íyéjne, tsi'e nga boa ts'én k'uuiyájne já xí katsanguiyajne. ¿Kó se jí kjoaa jí?

²³Kó bi katsó Juaa:

—Án boá ndaa kui nda xi kanda'yá nangui kjitiyaa xi bi tsó: “Tí'ankixijnú ndiyaá Ndiáa”, xikó katsó nda chjinie'eén Néná xi 'mí Isayaa.

²⁴Kó xi kananguiyaa Juaa já fariseo boá. ²⁵Kó asiyaá Juaa nga bi katsoó:

—¿Ja kó mí kjoa nga botíndé jí, tsi jíjín xi Kristoo, tsi jíjín xi Elíaa, tí nde jíjín xi nda chjinie'eén Nénájín xi kjoe'eé?

²⁶S'e bi katsó Juaa nga tsíchjia:

—An ndójoa xí botindáni an, tanga k'ie tikónjinná ngo xi yajínjnú, ²⁷kuí xí'bi xi jaskan an ndibá, kui xi ngaskande tsoboájinna an nga skjíndóo ní'niuú tjixíndieé.

²⁸Kui níi xi kamá naxínda Betania, ngándaá ndejé xi 'mí Jordaán, nínga Juaa atínda xta.

Kjisoo, kuí xí ndi chotsangaa Néná

²⁹Nga kamánguindyiojón Juaa kamábe nga Kjisoo ts'éndibakón tiña, kó bi katsó:

—K'ie tikón ndi chotsangaa Néná, xi foa'áxín jeé xtaa kui ngasondiee.

³⁰Kuí xí'bi xi kixian an nga bi kixian an: “Jaskan nguije jé'e an ndibá ngo nda, xi ja boa je ik'íjñá nguindiee nga stsen án, ngat'a kuí xí tjón ta boajín an.” ³¹Kó nde bejín an 'yání kui, tanga tsi'e nga kamábe xta Israel, kuí ní nga ndójoa ts'énbotínda án xtaa.

³²Kó katsáya Juaa ni xi kamábe xikoó ngo chistiko, nga bi katsó:

—Kamábe an Asién Nixtiin Néná nga ja kji'i tójo má kji'i nga jatjajenni ndi'ak'ajmi jan, kó nga kja kis'ijñajijn Kjisoo. ³³Kó nde bejín an 'yání kui, tanga kui xi katsanguiyana nga ndójoa ts'énbotínda án, bi katsóna: “Kui xi xchie jí nga kjotajjennié Asién Nixtiin kó nga kja k'uijnájin, kuí xí'ba xi Asién Nixtiin Néná xí kotíndáni.” ³⁴Kó án kamábe an kui, kó je katsáya an nga kuí bí xi ndíi Néná.

Kjisoo bi ts'én tsíchjiaa xta tsi'e xi tjoón

³⁵Nga kamánguindyiojón tì kia tikón nguíní Juaa kojo jó xta tsi'e, ³⁶kó nga kamábe nga kia tso'ba Kjisoo, bi katsó:

—K'ie tikón ndi chotsangaa Néná.

³⁷Kó nga tsint'ieé kui nii kui xta tsi'e Juaa xi joó, kijítjinguui Kjisoo. ³⁸Kó nga kats'énk'afóya Kjisoo, kó nga kamábe já xí yajánguui, bi katsó:

—¿Mí xi ndyimindyisénú?

S'e kui jaá bi katsó:

—Rabí (Mostro' tsó kui eén), ¿ñání tindyin?

³⁹Kó Kjisoo bi katsoó:

—Jabítjinguijnú'un, kó xchajnú.

Kó kamábe kui jaá nínga tikón, kó nga ngo nixtiin nga kis'indo nínga tikón Kjisoo, ngat'a ma ra tsi ta chiboá nijún nga kamánguixón.

⁴⁰Jandree, nts'ie Ximó Peé, kuí boá ngo nda xi tsint'ieé ni xi tsíchjia Juaa, kó kijítjinguui Kjisoo. ⁴¹Jandree kuí xí tjón kasakoó nts'ie xi 'mí Ximoo, kó bi katsoó:

—Je kasakoná xí Mesíaa (kuí xi Kristo tsoó).

⁴²S'e Jandree kijíjo Ximoo nínga tikón Kjisoo. Askó'á Kjisoo kui ndaa, s'e bi katsoó:

—Jí xí Ximoo ji, ndií Jonaa, jí xi Sefa k'uiín, (Ndijo tsó kui eén nga én Arameo, kó Pé tsó nga én Griego).

Kjisoo bi ts'én tsíchjiaa Nguiripee kojo Natanael

⁴³Nga kamánguindyiojón Kjisoo kamámejeén kijí nangui Galilea kó kijí, kó kia kasakoó Nguiripee, kó bi katsoó:

—Ndibétjinguiní.

⁴⁴Kó Nguiripee naxindá Betsaida chjiani, naxindá xi chjiani Jandree kojo Peé. ⁴⁵Kó Nguiripee kasakoó Natanael, kó bi katsoó:

—Je kasakojne kui nda xi tsíchjia Moisee nga kats'en'indó xojon kjoakitii, kojo xi tsíchjia já chjinie'eén Néná: Kjisoo boá, ndií Kosiee xi chjiani Nasaret.

⁴⁶Kó Natanael bi katsó:

—¿A kamarií naxindá Nasaret kjotjojinni ngo ni xi nda?

S'e bi katsó Nguiripee:

—Jabí'in kó xchie jí.

⁴⁷Nga kamábe Kjisoo nga Natanael ts'éndibá tiña, bi katsoó:

—K'ie tikón ngo nda xi jakoxi nga chjiani naxindá Israel, xi jmijín kjoandiso.

⁴⁸Kó bi katsó Natanael:

—¿Ñá kamáyení?

S'e Kjisoo bi katsó:

—Nguindiee nga tsíchjiáa Nguiripee, kamábee nga tindyin ji nguindie ngo yá to igoo.

⁴⁹S'e b̄i katsó Natanael:

—Mostro', jí xi ndií Néná, jí xi nda Ree naxindá Israel.

⁵⁰S'e Kjisoo b̄i katsó:

—¿A kjoaa nga b̄i kixiaa: Kamábee nga tindyin nguindiee ngo yá to igoo, a kuí ni nga s'ijiin? S'e xchie ngase tsie ni.

⁵¹Kó b̄i katsó ngase Kjisoo:

—Jakoxi ni xi xian an: Nga jún xchajnú nga tsjientíxa ndi'ak'ajmi jan, kó xchajnú nga koejekijin kojo nga kjojtajen ndítsjiee Néná ngasoón ndií nda xi'iin.

B̄i ts'én kats'én Kjisoo ngo kjoandikón nguijiin ngo ndi'ibixan

2 Kó xi ma ján nixtin kamá ngo ndi'ibixan naxindá Kana, nguindie xi tikónjiin nangui Galilea, kó k̄ia kis'ijña naaa Kjisoo, ²kó t̄i ki'míyaa Kjisoo kojo xta ts'i'e, ts'i'e nga kijí kui ndi'ibixaa. ³Kó nga je je bino, naaa Kjisoo b̄i katsó:

—Je nguiti jmí binojín.

⁴Kó Kjisoo b̄i katsó:

—¿Tanga mí xi be an xtachjoón?, kjie fochójín chiboana.

⁵S'e naaa Kjisoo b̄i katsoó já xí ndyits'enseén yamáxaa:

—T'i'ánjnu ngayeje ni xi katsojnu Kjisoo.

⁶Kó kui nguindiee kis'indo jun tinaxa ndijo xi mindyia ndójoa xi s'ien ra úchan litro ndójoa nga ngo nga ngo, kui nii xi kats'énkjién já judioo nga kats'éntsjie yoojo nguindyikon Néná. ⁷Kó Kjisoo b̄i katsoó já ndyits'enseén yamáxaa:

—T'íkitsiejnú ndójoa kui tinaxaa.

Kó kui jaá íkitsie són són ndójoa. ⁸Kó Kjisoo b̄i katsó nguinií:

—Chií 'naxiéjnu kó tanguínjojnúu nda xi sikóntjoón ndi'ibixaa, ts'i'e nga skót'a.

Kó boá kats'én kui jaá. ⁹Nga askot'a nda xi sikóntjoón ndi'ibixaa ndójoa xi bino je kamaá, nda tsi nde bejín ñá kjindibaa, tanga be já xí ndyits'enseén yamáxaa, kó tsíchjiáa nda xi ts'énbixaa, ¹⁰kó b̄i katsoó:

—Ngayeje xtaa tjón ma ra bino xi nda tsja, s'e nguije kamá ch'i xtaa tsja bino xi nguindiee, tanga ji tichje'étjé ji bino xi ndaa ngaskande ngot'e.

¹¹Kuí xi'b̄i chiboá ndikón xi tjón kats'én Kjisoo naxindá Kana, nguindie xi tikónjiin nangui Galilea. Kó boá ts'én akó kjoajee, kó xta ts'i'e Kjisoo kis'ijiin.

¹²Nguije kamá kui nii, kijí xtjieen naxindá Kapernaum, Kjisoo, naaa, nts'ie kojo xta ts'i'e, kó t̄a chiboa tsí nixtin kamaá k̄iaa.

Bì ts'én ts'axié Kjisoo já xí ndyibotiñá chọ nangoxii*(Matió 21:12-13; Marko 11:15-18; Rka 19:45-46)*

¹³Kó kji'a nga je tikón tiña s'ué paskuaa xta judioo, Kjisoo kijí naxindá Jerusalen. ¹⁴Kó kia nangoxii kamábe xta xi ndyibotiñá choyojo toro, chotsanga kojo tójo, kojo xta xi ndyibosíkjo toon xi xió síndo, ¹⁵kó nga kamábe kui nii Kjisoo iskjíbe ngo níniú xi kjin yíkjo, s'e tsanga tjinguii nguiya nangoxii ngayeje kui xtaa, kojo chotsangaa kojo choyojo toroo, kó atítsojo toon já xí bosíkjo, s'e ts'ajmitójó yamíxaa, ¹⁶kó bí katsoó já xí ndyibotiñá tójo:

—Chje'éxínjnú'un kui nii k'íee, ngata ndi'a nínga stiñá nijín ni'ánjnú ndi'aa Na'mina.

¹⁷Kó xta ts'le Kjisoo ja'átsjieen ni xi kjit'a xojon eén Néná nínga bí tsó: “Kjoachinii ndi'áa tsjít'senkjié nga'niúna.”

¹⁸Kó xta judioo bí katsó nga tsíchjia:

—¿Mí chíboá ndikoón xi tiboekejne nga kui nii tini'ín ji?

¹⁹S'e Kjisoo bí katsó:

—Tí'ankjatsónjnú kui nangoxii, kó xi ma ján nixtin sa'índa nguiñá an.

²⁰Kó s'e bí katsó xta judioo:

—Tanga yichán jun nó kamánda ni kui nangoxii, ¿a kó jí ján nixtin kamánda nguinií?

²¹Tanga Kjisoo, yojoo boá xi nangoxi katsoó. ²²Kó kuí ni nga, kji'a nga ja'á'yaá Kjisoo nguijín xta xi je jesoón, xta ts'le ja'átsjieen nga kui nii xi katsó, kó kis'ijín xojon eén Néná kojo én xí katsó Kjisoo.

Bì ts'én kamábe Kjisoo kókón ngayeje xtaa

²³Tjienga kis'ijña Kjisoo naxindá Jerusalen nixtiin s'ué paskuaa, achichí má xta xi kis'ijín ja'eén nga kamábe ngayeje kjoandikón xí kats'én, ²⁴tanga Kjisoo kamá'niátakónjín kui xtaa, ngat'a ja boá je be kókón ngayeje, ²⁵kó jmí kjoajín nga tjín xi katsáyaá kókón xtaa, ngat'a ja boá je be kókón kó kóts'en ts'énkjó.

Kjisoo bí ts'én tsíchjianijmíjo Nikondemoo

3 Ngo nda fariseo kis'ijña kui nguindiee xi 'mí Nikondemo, xi nda nguitokoo xta judioo, ²kui ndaa kijikatsijeen Kjisoo nga jñoó, kó bí katsoó:

—Mostro', je yajne nga Néná katsanguiyaa ji nga mostro ji, ngat'a jmíjín xi sa'ín kui chíboá ndikón xi ni'ín ji tsi Nénájín xi tikónt'aa.

³S'e Kjisoo bí katsó:

—Jakoxi, jakoxi ni xi xiaan nga tsi ngo xi stsenjín nguini, kamájiín skuie nínga botixómá Néná.

⁴S'e bí katsó Nikondemoo:

—¿Kó ts'en kamaa stsen nguini ngo nda tsi je xchá? ¿A kamarií k'os'ien nguini xi ma jó ndiya ndoboandíí naaa, s'e stsen nguini?

⁵S'e Kjisoo bi katsó:

—Jakoxi, jakoxi ni xi xiaan nga tsi ngo xi ndójoajín kojo Asíén Nixtiin Nénajín stsen nguini, kamajíin skuie nínga botixómá Néná. ⁶Tsi ngo xta xi yojo nga katsen, yojo boá, kó tsi xi ngat'aa nga Asíén Nixtin Néná stsenni, asíén nixtin boá. ⁷Ngata ndajín maá kjoaa nga bi kixiaan: “Chjien nga ingo ndiya stsen nguiniún.” ⁸Tjoo botsié ta nínga mejénrií, kó nda'yé ji nga fonie, tanga nde yéjín ná ts'éndibání kó ti nde yéjín ji ná ts'én fí, boa foyanií ngayeje xta xi Asíén Nixtin Néná katsen ni.

⁹Kó ti tsíchjia nguini Nikondemoo nga bi katsó:

—¿Kó ts'en nga kama kui nií?

¹⁰S'e Kjisoo bi katsó:

—¿Ngo mostro xi chjiani naxindá Israel ji, kó a yéjín ji kui nií? ¹¹Jakoxi, jakoxi ni xi xiaan ji nga ni xi yajne ndokjoajne, kó ni xi kamáyajne, kui ni xi 'míyajne, tanga s'ijinjín majnú ni xi ndyindokjoajne. ¹²Tsi nií kui ngasondiee xi tsíchjiajojnú an, kó s'ijinjín majnú, ¿ja kóts'en kama s'ijinjínú tsi nií ndi'ak'ajmií xi kuichjiajojnú'un?

¹³Kó nde kjie ngo xi fí ndi'ak'ajmi jan, ta kuí tsi xi jatjajen ni ndi'ak'ajmi jan, kui xi ndií nda xi'iin, xi tikón ndi'ak'ajmi jan. ¹⁴Kó xikó ts'en iskjink'a Moisee yee kia nangui kjitiyaa, ti boa ti ts'én chjanínk'á ndií nda xi'iin, ¹⁵tsi'e nga ngayeje xi s'ijiin kui, xchajajín, kó sakoó kjoamindyion ngatsjé nixtiin.

Bi ts'én kamátjoó Néná xtaa kui ngasondiee

¹⁶Ngat'a Néná achichí tjó kamaa xtaa kui ngasondiee, nga katsjá ndi ngototoo, tsi'e nga ngayeje xi s'ijiin kui, xchajajín, kó tasá ngat'iee kjoamindyion ngatsjé nixtiin. ¹⁷Ngat'a Néná jmí tsi katsanguiya ndií kui ngasondiee tsi'e nga sa'ínjeé xtaa, katsanguiya tsi'e nga kui ndií xi k'oxié'á xtaa.

¹⁸Xi s'ijiin kui, kamajéjiiin, tanga xi s'ijinjiin kui, je tjieen jé, ngat'a kis'ijinjiin ja'eén ndi ngototoo Néná. ¹⁹Tangat'anií kui nií nga kamajéná: ngat'a ndi'íi je'e kuí ngasondiee, tanga xtaa tjó ngase kamaa kjoajñoó ta boajjín ndi'íi, ngat'a ndajín kji'i ni xi kats'én. ²⁰Ngat'a ngayeje xta xi ndajín kji'i ni xi ndyits'en, ch'oo ndi'í xí ts'entsíjeen, kó fíkontinájiin ndi'íi, tsi'e nga xchajín ni xi ndyits'en, ²¹tanga xta xi ni xi jakoxi ndyits'en, fíkoón ndi'íi, tsi'e nga kamaya ngayeje ni xi ndyits'en nga ndyits'enkijatjosoón Néná.

Juaa bi ts'én katsáya kjoaa Kjisoo

²²Jaskan nguije kamá kui nií, Kjisoo kojo xta tsi'e kijí nangui Judea kó kia kis'ijnajo kui jaá, kó kjín xta atínda. ²³Kó ti kia kis'ijná Juaa nga atínda xta kia naxindá Enon, t'a naxindá Salim, ngat'a achichí ndójoa kis'ie kia,

kó xtaa kia kijí tsi'e nga kastindá. ²⁴Kui nij kamá nguindiee nga kisi'ya ndóboya Juaa.

²⁵S'e já xí xta tsi'e Juaa kojo ngo já judioo askjoyá kjoaa xikó ts'en sa'intsjie yojoo xtaa nguindyikon Néná. ²⁶Kó kui jaá kijíkoón Juaa kó bí katsoó:

—Mostro', kui nda xi tikónjoo ji xi ingoboaá ndeje Jordaan kui xi kandokjoejeje, ts'énbotínda kó ngayeje xta ndyifochokoón.

²⁷S'e bí katsó Juaa:

—Nde ngojín xta xi skíbe ngo ni, tsi ndi'ak'ajmijín xi tjsaá. ²⁸Ti jún ní xi chistikona kamájnu nga bí kixian an: Ánjín xi Kristoo, án xí kananguiyatjónna. ²⁹Kji'a nga ma ngo ndi'ibixan, kuí nda xi kuixaan xi tsi'e kama na xi kuixaan, tanga nda amingoo nda xi kuixaan xi tikónt'aa, nt'ieé kó 'niú tjsa maá ni xi tsó nda xi kuixaan, boa ts'én ngot'e je kjimandojo kui kjoatsjana. ³⁰Kuí xí chjien nga 'niú xchandikón ngase, kó án ta chiboa tsí xchandikónna.

Xi ndibaní ndi'ak'ajmi jan

³¹'Kui xi kjindibáni nk'a jan, kuí xí je ngase ta 'yání, kó kui xi ngasondiee nanguí, kuí xí xta ngasondie, kó ni xi tsi'e ngasondiee xi chjia. Tanga xi ndi'ak'ajmi jan kjindibáni, nk'a ngase ta 'yání, ³²kó chjia xikoó ngo chistiko kjoaa ni xi je kamábe kojo ni xi je tsint'ieé, kó ta 'yájín xi s'ijjin ni xi tsó. ³³Kó kui xta xi tjis'ijjin, kuí xí be nga tjiín kjoakixi Néná. ³⁴Ngat'a kui xi katsanguiya Néná, eén Néná chjia, ngat'a Néná tjsaá ngayeje nga'niuú. ³⁵Néná xí Na'mii tjoó ndií, kó ngayeje nij nguiya tjsa íjñá. ³⁶Xi s'ijjin ndií Néná, tjiín kjoamindyion ngatsjé nixtiin, tanga xi s'ijjinjin sakójiín kjoamindyioon, tasá kjoaxchaán Néná sakóó.

Bí ts'én tsíchjiajo Kjisoo ngo xtachjoón xi chjiani Samaria

4 Kó nga kamábe Kjisoo nga já fariseo tsint'ieé nga bí ki'míi: Nga Kjisoo kjín ngase kamá xta xi kijjtjinguí kui, kojo nga kjín ngase kamá xta xi atínda kuí ta boajiín Juaa, ²nda tsi nga jakoxi xta tsi'e Kjisoo boá xi atínda jmí tsi Kjisoo, ³kó jatjoni nangui Judea, s'e kijí nguiní nangui Galilea.

⁴Kó chjien nga nangui Samaria ja'a nga kijí. ⁵Kó jachó ngo naxínda xi chjiani nangui Samaria xi 'mí Sikaar, tiña nínga tikón t'anangui xi katsjaa Jakob ndií xi 'mí Kosiee. ⁶Kó kia kis'ijña ngo ndañch'i xi tsi'e Jakob. Kó s'e Kjisoo achichí je jenda kjoaa ndiyaá, s'e xió kis'ijña t'a ndañch'íi, je ra mején ma ndis'ue. ⁷S'e jachók'axié ndójoa ndañch'íi ngo xtachjoón xi chjiani nangui Samaria, kó Kjisoo bí katsoó:

—Chií ndójoa te'é ní.

⁸Tjienga xta tsi'e Kjisoo kijík'atsie ni chinie nínga tikón naxíndaá.

⁹Na xi chjiani nangui Samaria bí katsoó:

—¿Kó ts'en nga ji, ngo xta judio, chjié'ée ndójoa ngo na xi chjiani nangui Samaria?

Ngat'a ndajín tsa'a xkjín xta xi chjiani nangui Judea kojo xi chjiani nangui Samaria. ¹⁰ S'e Kjisoo bi katsó:

—Tsi yera ji kjoandaa Néná, kojo tsi yera ji 'yání xi bi tjtsoó: “Chíí ndójoa te'é ní”, jí ra xi chjielee, kó kui xi tsjaá ndójoa xi tsjaá kjoamindyion xtaa.

¹¹ Kó s'e bi katsó kui xtachjoón:

—Ndia', tanga nde ni xi ko'naxié jí ndójoa jmíjín, kó achichí nanga ndańch'íi kó, ǵńá tikoón ndójoa xi tsjaná kjoamindyion? ¹² ¿A xchá ngase ji ta boajíin xta xi xchána Jakob, xi katsjájne kui ndańch'íi, nínga kats'e ndójoa kui, ndíi kojo cho xi kamáxchaá?

¹³ S'e Kjisoo bi katsó:

—Ngayeje xta xi k'uí kuí ndójoaa, kamáxínda nguinií, ¹⁴ tanga xi k'uí kuí ndójoa xi tsjaa, nguinijánjín kama xíndaá, ngat'a kui ndójoa xi tsjaa ngo ndańch'i xi kjojo ndójoaa xi tsjaa kjoamindyion ngatsjé nixtiin xtaa.

¹⁵ S'e bi katsó kui xtachjoón:

—Ndia', ja te'é ní kui ndójoaa tsi'e nga nguítí kamaxíndájínna, kó nguítí kjoé'ek'axiéjín an k'íee.

¹⁶ S'e Kjisoo bi katsó:

—T'en ndokjoée xi'iin, s'e ndibé jí k'íee.

¹⁷ Kó bi katsó kui xtachjoón:

—Jmí xi'injínna.

S'e Kjisoo bi katsó:

—Nda kji'i ni xi kase nga jmíjín xi'in, ¹⁸ ngat'a ún xi'in je kis'íee, kó xi tikoón ngot'e xi'iinjín boa, jakoxi ni xi kase.

¹⁹ S'e bi katsó kui xtachjoón:

—Ndia', bee kon an nga xtachjinie'eén Néná rá jí. ²⁰ Xta xi xchájne k'íe kui naxii kats'éndikón Néná, tanga jún bi 'mjnú: chjien nga naxínda Jerusalen si'antsjajo Néná.

²¹ S'e Kjisoo bi katsó:

—Xtachjoón, s'ijin ngatamaa nga je makjachó chíboa nga je nguítí jmíjín xi chjien nga kjindibá kui naxii kojo tsi chjien nga koeje naxínda Jerusalen tsi'e nga sa'índikón Na'mii.

²² Jún yajínjnú ni xi ndyini'ándikónjnú, tanga jin yajne 'yání xi ndyini'antsjajone, ngat'a kjoa'naxié'aá ngujiin xta xi judioo kjetjo ni, ²³ tanga s'e ndibá ngo chíboa, kó ngot'e boá, kji'a nga xta xi jakoxi nga ts'éndíkoón, sa'índikón Néná xí Na'mii nga asién nixtin kojo kjoakixi, ngat'a Na'mii kui xta xi ndyits'endíkoón ts'énmongase nga si'andikón. ²⁴ Asién Nixtin boá Néná, kó xi sa'índikón, chjien nga asién nixtin kojo kjoakixi nga sa'índikón.

²⁵ S'e bi katsó kui xtachjoón:

—Je be an nga s'e ndibá Mesíaa, kui xi Kristo 'mií, kó kji'á nga kjo'e kuí xí kotsoyajne ngayeje nii.

²⁶ S'e Kjisoo bi katsó:

—Án boá, kui xi ts'énchjiajoo ji.

²⁷Kó kji'á má jachó xta tsi'e, kó kijíndikoón nga Kjisoo ngo xtachjoón ts'énchjiajo, tanga nde ngojín xi bī katsoó: ¿Mí ni xi timindyisé? kojo tsi, ¿mí ni tindokjoeje kui xtachjoón? ²⁸S'e kui xtachjoón ijñamasien nisa ndójoaa, s'e kijí naxindaá, kó bī katsoó ngayeje xtaa:

²⁹—Jabíjnú, kó ndibá tsitsíjenjnúu ngo xta xi katsáyana ngayeje ni xi je kats'en an. ¿A kuijín xi Kristoo tsooaa?

³⁰Kó xtaa jataxie naxindaá s'e kijí nínga tikón Kjisoo. ³¹Tjienga kjima kui ni, xta tsi'e índaseen Kjisoo nga bī katsoó:

—Mostro!, chiní chí ni chinie.

³²Kó s'e Kjisoo bī katsoó:

—An tikónna ngo ni chinie xi yajínjnú.

³³Kó xta tsi'e Kjisoo jak'ie ja nga jan bī katsoó xkjín:

—¿Axa je tjín xi je je'ejoo ni chinie?

³⁴Tanga Kjisoo bī katsoó:

—Ni chiniena, kuí boá nga chjien nga sa'ínkjatjosón an ni xi mejeén xi katsanguiyana, kó nga kama ndojó ni xi mejeén sa'ín. ³⁵¿A bijín 'míjnú jún: “Ngui nijún sá chajá nga kjocho chaan”? Tanga k'ie xiyájnú'un ngot'e: Chjáj'ajnú ndyikonjnú kó tsitsíjenjnúu kui t'anangui, ngat'a je jachó nixtiin chaan. ³⁶Kó nda xi kjoa'á'yá kui chaan, sakoó chjií, kó kjoa'á'yá chan xi tsja kjoamindyion ngatsjé nixtiin, tsi'e nga tsja kamaa nda xi ítjie kojo nda xi ja'á'yá chaan. ³⁷Ngat'a jakoxi ni xi tsó kui eén: “Ngo xó xi 'bítjie kó kje'e xó xí 'bojen.” ³⁸Kó an ts'éntanguiyajnú'un tsi'e nga ko'najenjnú ni xi júnjín ik'ítjiejnú, kje'e xi kats'énxánguí kui ni, kó jún ko'najenjnú too kui xaá.

³⁹Kó achichí má xta xi chjiani nangui Samaria xi síndo kui naxindaá xi kis'ijíin Kjisoo, kjoaa nga bī katsoó kui xtachjoón: “Katsáya ngayeje ni xi je kats'en an.” ⁴⁰Kó nga jachókoón Kjisoo já xí chjiani nangui Samaria, índaseen Kjisoo tsi'e nga kis'ijñajo kui jaá, kó Kjisoo jó nixtin kamaá kjaa. ⁴¹Kó achichí má xta xi kis'ijíin Kjisoo kjoaa én xí tsíchjia, ⁴²kó bī ki'mií kui xtachjoón:

—Jmí tsi tokjoaa ni xi kasejne nga s'ijinjne, s'ijinjne kjoaa nga jin má xi kanda'yájne ni xi katsó kó nga je yajne nga jakoxi nga kui xi Kristoo, xi k'oxié'á xtaa kui ngasondiee.

Bī ts'én kats'éndaya Kjisoo ndachií ngo nda xi tjiín xá

⁴³Jaskan nguije ja'a xi jó nixtiin, Kjisoo kijí xtjieen nangui Galilea.

⁴⁴Ngat'a tī kuí ní Kjisoo xi katsáya nga ngo nda chjinie'eén Néná yandikónjín nangui. ⁴⁵Nga jachó nangui Galilea, tsja kamaá xta xi chjiani kjaa nga jachó, ngat'a ja boá je kamábe ngayeje ni xi kats'én naxindá Jerusalen nga kamá s'ueé, ngat'a tī kijí kui jaá s'ueé nga.

⁴⁶S'e kijí nguíní Kjisoo naxindá Kana nguindie xi chjiani nangui Galilea, nínga bino kats'énkjatsonyá ndójoaa. Kó kja kis'ijña ngo nda xi ts'énxát'aa nda ree, kó kui ndaa oon ndíi xi tikón naxindaá Kapernaum. ⁴⁷Kui ndaa

nga tsint'ié nga Kjisoo jatjoni nangui Judea, s'e jachó nangui Galilea, kijíkoón kó 'niú tsí'aá Kjisoo tsi'e nga kjindibá ts'endáya ndíí, ngat'a je mak'ien. ⁴⁸Kó s'e Kjisoo b_i katsoó:

—Nde s'ijinínjnú jún tsi xchajínjnú ngo chíboa kojo tsi ngo kjoandikón.

⁴⁹Tanga kui nda xi ts'énxájo nda ree b_i katsoó:

—Ndiá', ndibé chíí ji ndi'ana nguindiee nga koya ndina.

⁵⁰Kó Kjisoo b_i katsoó:

—T'en ndi'aa, tikón ndíí.

S'e kui ndaa kis'ijiin ni xi katsó Kjisoo, s'e kijí. ⁵¹Tjienga ts'én fí ndi'aa, kastíkjá já mosoo kó katsáyaá nga tikón ndíí.

⁵²S'e kui ndaa asíyaá kui jaá mosoo mí chíboa nga kamándaya ndíí, s'e b_i katsoó kui jaá:

—Ma ra chíboa ngo nga kamánguixón nga katjo'óxiin nt'ee.

⁵³S'e kui na'mii kui ndíí kamákjiin nga kuí má chíboa nga b_i katsoó Kjisoo: “Tikón ndíí.” Kó kuí ni nga kui kojo xtá xi síndo ndi'aa kis'ijiin Kjisoo.

⁵⁴Kuí xi'bi xi ma joó kjoandikón xí kats'én Kjisoo nga jatjo nangui Judea kó ja'a xtjieen nangui Galilea.

B_i ts'én kats'éndaya Kjisoo ngo nda xi oon

5 Jaskan nguije kamá kui nii kamá ngo s'ueé já judioo kó kijí Kjisoo naxindá Jerusalen. ²Kia naxindá Jerusalen tiñaa ngo nguindie xi 'mí ngantjoaa chotsanga kis'ijña ngo tixa je xi ndyia ndójoa xi 'mí Betesda nga én ebreo, xi ún nguindie tjink'ién kis'iee. ³Nguindie tjink'ieén kui nguindiee achichí má xtá xi oon kis'indo, xi tika, xi ffinimat'a kojo xi nima se, xi askoyaá nga kamatíyaá ndójoaa, ⁴ngat'a takji'a xó ní nga ngo xó ndítsjiee Néná jatjajen nínga tikón kui tixa xi ndyia ndójoaa, s'e kats'éntíyaá ndójoaa, kó tá xtá xi tjón sanguínjin xó yojoo kui tixaa, mandaya xó tajña chi'in ní xi tjiín. ⁵Kó kíaa kis'ijña ngo nda xi nima se xi kantji'ún ján nóníí nga kji'ijña'on. ⁶Nga kamábe Kjisoo nga kji'ijña kojo nga kjín nóníí nga oon, b_i katsoó:

—¿A mejeén nga kamandaya ji?

⁷Nda xi nima see b_i katsoó Ndiia:

—Jmíjinna xi sanguínjinna tixa xi ndyia ndójoaa nguije matíyaá, ngat'a tjienga ts'én fí an, kje'e xi ts'enna.

⁸S'e Kjisoo b_i katsoó:

—Tisítjin, chjábe nchaan kó t'en ji.

⁹Ti kji'a kamándaya kui ndaa, kó iskjíbe nchaan, kó kijíyise. Nixtin ndikón má nga kamá kui nii. ¹⁰Kó s'e xtá judioo b_i katsoó nda xi kamándaya:

—Nixtin ndikón ngot'e, kó tsjandiejín kjoakitii nga x'ienijín ngo nchaan.

¹¹S'e b_i katsó kui ndaa:

—Tanga kui xi kats'éndayana, t̄i kuí ní xi: “Chjábe n̄chaan kó t'en ji.”, katsóna.

¹²Kó b̄i katsó já judioo:

—¿'Yá ní boá kui nda xi b̄i katsoó: “Chjábe n̄chaan kó t'en ji.”?

¹³Kó nda xi kamándayaa kamábejín 'yání boá xi boá katsoó, ngat'a Kjisoo kichajájin nguuj̄iin kui x̄ta xi síndo kui ngūindiee. ¹⁴Jaskan nguije kamá kui nīi, Kjisoo kamábe kui ndaa ngūiia nangoxii, kó b̄i katsoó:

—Ján'an, je kamándaya ji, ngūiti ni'ínjéjín, tsájmi ngo ni xi tsie ngase kamaa.

¹⁵Kij̄i kui ndaa, kó katsáyaá x̄ta judioo nga Kjisoo xi kats'éndaya. ¹⁶Kó tangat'aniī kui nīi nga x̄ta judioo tsanga t̄j̄inguii Kjisoo kó kamámejeén kats'énk'ién, ngat'a kui nīi kats'én nga n̄ixtin ndikón. ¹⁷Kó Kjisoo b̄i katsoó:

—Na'mina ngaskande ngot'e ts'énxá, kó kojo an ts'énxá án nga.

¹⁸Kó kuí ni nga 'niú tsangasendiya ngase já nguitokoo x̄ta judioo nga kamámejeén sa'ínk'ién Kjisoo, ngat'a kamábe ndikónjín n̄ixtin ndikoón, kó ín̄ijmi nga Néná x̄i Na'mii, kó nga t̄i Néná xó xi kui katsó.

B̄i ts'én katsáya xaá Kjisoo

¹⁹S'e Kjisoo b̄i katsó:

—Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un: Tajm̄jín ni xi kamaa sa'ín soboa ndíi Néná, ta kui ni xi ts'én ni xi be nga ts'én Na'mii, ngat'a ngayeje ni xi ts'én Na'mii, t̄i kui ni xi ts'én ndíi. ²⁰Ngat'a Na'mii achichí tjoó ndíi kó bokoó ngayeje ni xi ts'én, kó tsie ngase ni xi s'e kókoo xi ngaskande jún kjoandikónjnú. ²¹Ngat'a xikó ts'en maá Na'mii ts'énkja'á'yaá x̄ta xi je jesón kó tsja nguinīi kjoamindyion, t̄i boá t̄i ts'én ndíi Néná kama tsjaá kjoamindyion x̄ta xi mejeén kui. ²²Ngat'a nde ngojín x̄ta xi sa'ínjeé Na'mii, ndíi boá xi katsjaá nga kui xi kotj̄jé, ²³tsi'e nga ngayeje x̄ta skūiendikón ndíi xikó ts'en bendikón Na'mii. Xi bendikónjín ndíi, bendikónjín Na'mi xi katsanguiya.

²⁴Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un: Xi kūint'ie éna kó s'ijiin xi katsanguiyana, k'uié kjoamindyion ngatsjé n̄ixtiin, kó kamajéjín, ngat'a xín je kats'énkja'a kjoamayaa, kó je katse'eé kjoamindyioón. ²⁵Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un: Nga je jachó chiboa nga ngayeje x̄ta xi je jesón kūint'ie eén ndíi Néná, kó xi kūint'ie k'uúndo. ²⁶Ngat'a Na'mii ta kó tikón, kó t̄i boá t̄i ts'én katsjaá kjoanda ndíi nga ta kó tikón. ²⁷Kó t̄i katsjaá xá ts'i'e nga kama sa'ínjeé ngo x̄ta, ngat'a kuí x̄i ndíi nda x̄i'iin. ²⁸Ngata f̄ndikónjínjnú kjoaa kui nīi, ngat'a s'e kjocho chiboa nga ngayeje x̄ta xi je jesoón kūint'ie ndaa, ²⁹kó x̄ta xi ni nda kats'én, kjoa'á'yaá ts'i'e nga k'uúndo nguinīi, tanga xi ndajín kats'én, t̄i kjoa'á'yaá, tanga ts'i'e nga kamajérii.

B̄i ts'én katsáya Kjisoo ni xi bokó xaá

³⁰'Kamájinna sa'ín an ngo ni an soboa, xikó ts'en nt'ie an, boá ts'én ts'enjé án, kó kixi ts'én ts'enjé án ngat'a jm̄i tsi ni xi mejéna an xi

ts'en an, ni xi mejeén xi katsanguiyana xí ts'en an. ³¹Tsi tì an xi ts'en an chistiko vojona, jmi ni chjjiín ni xi xian án. ³²Kje'e xí chistiko kjima kjoaa 'yá ni an, kó be an nga ni xi tsáya kjoaa an nga jakoxi. ³³Jún kananguiyachonjnu xta xi asiyaá Juaa, kó kui katsáyajnú ngo ni xi kjoakixi, ³⁴tanga an chjiénjína tsi ngo xta kotsoya kjoa an, tanga kui nií xiyá an tsi'e nga kjetjo'ájnú. ³⁵Juaa boá kui ndi'í xí kití kojo xi kats'éntsijeén, kó jún kamámejénjnu nga tsja kamájnú kui ndi'í chiboa nixtin. ³⁶Tanga an tikónná ngo én chistiko xi je ngase ta boajiín xi tsíchjia Juaa kjoaa an, ngat'a kuí xá xi katsjáná Na'mina xi katsanguiyana tsi'e nga kjetjosón ni xi ts'en an ngot'e, kuí xí chjia kjoaa ni xi ts'en an. ³⁷Kojo Na'mina xi katsanguiyana kjima chistiko kjoaa an, nda tsi kjie nda'yájinjnu ndaa kojo kjie yájinjnu kó kji'li asiéén, ³⁸kó tì nde tikónjinjínjnu eén, ngat'a kui xi katsanguiya kui, kini'áns'ijinjínjnu. ³⁹Chját'ayájnú ni xi tsó xojon eén Néná, ngat'a boá ts'én nga kia sakojnú kjoamindyion ngatsjé nixtiín, kó kuí boá kui én chistiko xí chjia kjoaa an, ⁴⁰kó mejénjínjnu nga k'ie kjoé'echonjnu'un tsi'e nga k'uiéjinjnu kjoamindyion síkijí.

⁴¹Ts'enjo'ójín an kjoaje xi tsjana xtaa, ⁴²tanga je kamábe an nga tikónjínjnu kjoatjoó Néná. ⁴³An jé'e án tangat'anií ja'eén Na'mina, kó kini'ánjo'ojínjnu'un, tanga tsi kje'e xí je'e tangat'anií ja'eén, kuí xi'ba xi ni'ánjo'ojnú. ⁴⁴¿Kó ts'en kama s'ijinjnu, nga jak'ie ja nga jan ndyiboé'ejnú kjoaje xinguijnu, kó mindyisejénjnu kjoaje xi tsjaná Néná xi ngototoo? ⁴⁵Ngata ni'ánkjójinjnu nga an xi konguíta'ínjnu'un nguindyikón Na'mina, kjoakiti xi kats'éndá Moisee boá xi koónguíta'ínjnu, kui xi ndyichiyákjoajnu. ⁴⁶Ngat'a tsi kini'áns'ijinjínjnu Moisee, tì kini'áns'ijinjínjnu án tsoboa, ngat'a kuí Moisee xi kats'én'indó xojon kjoaa an. ⁴⁷Tanga tsi kini'áns'ijinjínjnu ni xi kats'én'indó Moisee ja, ¿kóts'en s'ijinjnu éna?

Bì ts'én kats'énkjien Kjisoo ún mì xta

(Matiq 14:13-21; Marko 6:30-44; Rkq 9:10-17)

6 Nguije kamá kui nií, Kjisoo kijí xi ingoboaá nguindio tsie xi tikón nangui Galilea, kui xi tì Tiberiade 'mií nga. ²Kó achichí má xta xi kijítjinguií, ngat'a kamábe ngayeje kjoandikón xi kats'én nga kats'éndaya xta xi oon. ³Kó Kjisoo kijínijinguí ngo tjingui kó s'e kia kis'ijnajo xta tsi'e. ⁴Kó je kjimatiñaá nga kama s'ué paskuaa, s'ueé já judioo. ⁵Nga iskinink'a kjen Kjisoo achichí má xta xi kamábe nga ndyifíkoón, kó bí katsó nga asiyaá Nguiripee:

—¿Ná ní si'antsié pan xi skjinie kui xtaa?

⁶Tanga katsó kui nií ta tsi'e nga skót'ayákón Nguiripee, ngat'a ja boá je be Kjisoo ni xi sa'ín. ⁷S'e Nguiripee bí katsó:

—Tsi jó úchan ton ndenarió pan si'antsié nde kjochó'ájin tsi nde ta chíí tsi sakoó nga ngo nga kui xtaa.

⁸Ngo nda xi xta tsi'e Kjisoo xi 'mí Jandree, nts'ie Ximo Peé bí katsó:

⁹—K'ie tikón ngo nda xongo xi ya'a ún pan xi sebadá kamánda ni kojo jó tjo, tanga ñá kjocho'á kui nií ngayeje kui xtaa.

¹⁰Kó s'e Kjisoo bi katsó:

—Tí'ank'índojnú kui xtaa.

Kó achichí k'ijñá kis'ie kui nguindiee, kó ma ra tsi ta ún mi já xi'in xi kis'indo. ¹¹Kó Kjisoo iskjibe kui paan kó nguije katsjaá ndok'óhji Néná, katsjaá xta tsi'e, tsi'e nga kui jaá xi tsjaá ngayeje xta xi síndo tikoó, ti boa ti kats'énjo tjo, kó xtaa iskjinie ta xikó kji'i kamámejénrií. ¹²Kó nguije kitsiee chan chaan xtaa, Kjisoo bi katsoó xta tsi'e:

—Chja'á'yájnú ngayeje xii xi ts'anguí, tsi'e nga kjotsonjín.

¹³Kó kui jaá ja'á'yá ngui tiejó nisenya xii pan sebadá xi uún. ¹⁴Kó s'e nga kamábe kui jaá kui chiboá xi kats'én Kjisoo, bi katsó:

—Jakoxi nga kui ndaa xi chjinie'eén Néná xi kjo'e'e kui ngasondiee.

¹⁵Tanga nga kamákiín Kjisoo nga kui jaá kjojo kjoa'niu, kó re sa'ín, kijf soboá nguíní nínga tikón tjingui.

Bi ts'én kistso'ba Kjisoo ngasoón ndachíkoón

(Matí 14:22-27; Marko 6:45-52)

¹⁶Kó kji'a nga je kamájñoó, xta tsi'e Kjisoo kijf t'a ndachíkoón, ¹⁷kó kijíya ngo tjo tso je nga kijf xtjien naxindá Kapernaum. Nguije jñoó, Kjisoo kjie fochokónjín kui jaá, ¹⁸kó kjindibá ngo tjo'niu kó nga'niuú ndójoaa achichí yí'i kamá. ¹⁹Je ra má tsi ta ún kojo tsi jún kilometro nínga ndyífochó nga je iskjindaá tjo tso jee nga kamábe Kjisoo nga tso'báyise ngasoón ndachíkoón kó xtjien nínga tikón tjo tso jee ts'én fí, kó achichí katsakjonní kui jaá.

²⁰Tanga Kjisoo bi katsoó:

—Án boá, ngata ndakonjín majnú.

²¹Kó s'e kui jaá achichí tsja kamaá nga Kjisoo ts'as'ien nguía tjo tso jee, kó tjien má jachó nguindie nínga ndyífi.

Xtaa bi ts'én tsangase Kjisoo

²²Nga kamánguindyioón, xta xi kis'indo xi ingoboaá ndachíkoón kamábe nga ta ngo tsí má tjo tso je xi tikón kjaa, kó nga xta tsi'e Kjisoo kijf soboá jmí tsi kojo Kjisoo. ²³Kje'e tjo tso je xi chjiani naxindá Tiberia jachó nguindie nínga iskjinie pan nguije Ndiaa katsjá ndok'óhji. ²⁴Kji'a nga kamábe xtaa nga Kjisoo kojo xta tsi'e kjaín síndo, kijíya tjo tso jee, s'e kijf xtjien naxindá Kapernaum, nga tsangase Kjisoo.

Bi ts'én katsáya Kjisoo nga kui xi paan kjoamindyioón

²⁵Kó nga kasakoo Kjisoo xi ingoboaá ndachíkoón, bi katsoó:

—Mostro', ¿kji'á ní jé'e ji k'iee?

²⁶S'e Kjisoo bi katsó:

—Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un nga jún ndyimindyisénjún'un kjoaa pan xi kichiniejnú kó kats'éntsiejnú, jmí tsi kjoaa chiboá xi kamáyajnú.

²⁷Ti'anxájnú, tanga jmi tsi kjoaa ni chinie xi fee, tasá ti'anxájnú kjoaa ni chinie xi tsjajnú kjoamindyion ngatsjé nixtiin, kui xi tsjajnú ndíi nda xi'in, ngat'a je Néná xí Na'mii katsjáxaa.

²⁸S'e bi katsó kui jaá:

—¿Mí xi chjien nga si'anjne tsi'e nga si'anjne xaá Néná?

²⁹S'e Kjisoo bi katsó:

—Kuí xi'bi xi xaá Néná, nga si'ans'ijinjnú kui xi katsanguiya kui. ³⁰S'e bi katsó kui jaá:

—¿Mí kjoandikón xi si'in ji tsi'e nga xchajne, s'e s'ijinjne? ¿Mí xá xi ni'in ji? ³¹Xi xchájne iskjinie mana xi katsanguiyaa Néná kja nangui kjitiyaa xikó ts'en kjit'a xojon eén Néná nínga bi tsó: “Paan ndi'ak'ajmii xi katsjaá xi iskjinie.”

³²Kó s'e Kjisoo bi katsó:

—Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un: Moiseejín xi katsjájnu paan ndi'ak'ajmii, ngat'a Na'mina boá xi tsja pan xi jakoxii ndi'ak'ajmii. ³³Ngat'a paan Néná kuí boá xi kjindibáni ndi'ak'ajmii, kó kuí xí tsjaá kjoamindyion xtaa kui ngasondiee.

³⁴S'e bi katsó kui jaá:

—Ndia', te'éjne ngatsjé nixtin kui paan.

³⁵S'e Kjisoo bi katsó:

—Án boá kui paan xi tsja kjoamindyioon, xi kjoe'ekónna nguiti ingojín nixtin kama bojoó, kó xi sa'íns'ijinna, nguiti kama xindájiin.

³⁶Tanga je boá kixiánjnú'un nga nda tsi je kamáyajnú'un, ti kuí xí s'ijinjín majnú. ³⁷Ngayeje xta xi je ja'ájin Na'mina, kjindibákonna, kó xi kjindibákonna sa'inch'ojín an, ³⁸ngat'a ndi'ak'ajmi jan kjindibáña an, tsi'e nga sa'in an ni xi mejeén xi katsanguiyana, jmi tsi tsi'e nga sa'in an ni xi mejénna an. ³⁹Kó kuí nii xi mejeén Na'mina xi katsanguiyana: Nga ngayeje ni xi tsjana, ngojín ni xi xchajána, nga tasá sa'ínkja'á'yaá nga kjocho nixtin nga kjuiet'aa kui ngasondiee. ⁴⁰Ngat'a kuí nii xi mejeén na'mina: Nga ngayeje xta xi be ndíi, kó xi s'ijiin, sakoó kjoamindyion ngatsjé nixtiin, kó án sa'ínkja'á'yaá nga kjocho nixtin nga kjuiet'a kui ngasondiee.

⁴¹S'e já judioo tsichjiajosien xkjín kjoaa nga Kjisoo bi katsó: “Án boá pan xi kjindibáni ndi'ak'ajmi jan”, ⁴²kó bi katsoó xkjín:

—¿A kuí jín xi'bi xi Kjisoo, ndíi Kosiee? ¿A yajínná 'yání xi na'mii kojo naaa? ¿Ja kóts'en bi tsó ni nga ndi'ak'ajmi jan xó kjindibáni?

⁴³S'e Kjisoo bi katsó:

—Ngata ndokjoata'injínjú xinguijnu. ⁴⁴Nde ngojín xta xi kamaa kjoe'ekónna, tsi Na'minajín xi je'ejona, kjoe'éjo, kó án sa'ínkja'á'yaá kui xtaa nga kjocho nixtin nga kjuiet'aa kui ngasondiee. ⁴⁵Je bi tsó ni xi kjit'a ngo xojon xi kats'én'indó já chjinie'eén Néná: “Kó Néná xi kokóyaá ngayeje xtaa”, ngayeje xta xi tsint'ieé Na'mina, kó kamaá ni xi akóyaá, kuí xí kjindibákonna.

⁴⁶ Kjiē ngo xta xi be kó kji'i Na'mii, ta kuí tsí xi katsanguiya Néná xi be kó kji'i Na'mii. ⁴⁷ Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un: Xi sa'íns'ijinna, sakoó kjoamindyion ngatsjé nixtiin. ⁴⁸ An boá kui paan kjoamindyioo. ⁴⁹ Xi xchájnú iskjinnie mana xi katsanguiyaa Néná kia nangui kjitiyaa, kó jesón ngayejee. ⁵⁰ Kuí xi'bi pan xi jatjajen ni ndi'ak'ajmi jan, tsí'e nga xi skjinie, nguiti koyajín. ⁵¹ An boá kui pan xi tikón, xi jatjajen ni ndi'ak'ajmi jan, tsi tjín xí skjinie kui paan, k'uuijá ngatsjé nixtin, kó kui pan xi tsjaa vojona boá, kui xi tsja an kjoanda tsí'e kjoamindyioo kui ngasondiee.

⁵² S'e já judioo askjoyájo xkjín nga bi katsó:

—¿Kó ts'en kamaa xi'bi nga tsjaná vojoo tsí'e nga xinie?

⁵³ S'e Kjisoo bi katsó:

—Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un: Tsi xiniejínjú vojoo ndií nda xi'iin, kó tsi s'iojínjú jíin, jmíjínjú kjoamindyioo. ⁵⁴ Xi skjinie vojona, kó xi k'uí jínna, tjíin kjoamindyion ngatsjé nixtiin, kó an sa'inkja'á'yaa nixtin nga kjuiet'aa kui ngasondiee. ⁵⁵ Ngat'a vojona, ni chinie jakoxi boá, kó jínna ni 'yó jakoxi boá. ⁵⁶ Xi skjinie vojona kó xi k'uí jínna, kui k'uuijájinna, kó an kotíjñajín. ⁵⁷ Xikó ts'én katsanguiyana Na'mina xi tikoón, kó tangat'anii kui nga tikón an, ti boá ti ts'én xi skjinie vojona, k'uuijá tangat'anii an. ⁵⁸ Kuí xi'bi pan xi jatjajen ni ndi'ak'ajmi jan, jmí tsi xikoó xi xchájnú nga iskjinnie mana xi katsanguiyaa Néná kó jesón ngayejee, tanga xi skjinie kui paan k'uuijá ngatsjé nixtin.

⁵⁹ Ngayeje kui nií xi katsó Kjisoo nga kis'ijña ndi'a nínga ndokjoa eén Néná kia naxindá Kapernaum.

Bi ts'én katsáya Kjisoo eén kjoamindyion ngatsjé nixtiin

⁶⁰ Nga tsint'ieíe kui eén, achichí má xta tsí'e Kjisoo xi bi katsó:

—Achichí tajá kui eén, ¿'yá xí kamakjín nga kuint'ie?

⁶¹ Ja boá je be Kjisoo kjoaa ni xi ndyichjiasien xta tsí'e, kó bi katsoó:

—¿A ch'o majnú kui eén? ⁶² ¿Ja kó kamájnú tsi xchájnú ndií nda xi'iin nga koejekijin nguini nínga ja boá tikón? ⁶³ Asién nixtiin xí tsja kjoamindyioo, vojoo jmí ni chjijín, én xí je kixiyajnú'un kuí xí asién nixtin kó kuí xí kjoamindyioo. ⁶⁴ Tanga tjín jún xi s'ijinjínjú.

Ngat'a Kjisoo ja boá je be ndeskande koó nga íts'iyani 'yá xta xi s'ijinjiín, kó 'yání xi kotíñá. ⁶⁵ Kó bi katsó Kjisoo:

—Ja kuí ni je boá kixiánjnú'un nga nde ngojín xi koejekonna, tsi Na'minajín xi tsjaa kjoa.

⁶⁶ Tí kji'a achichí má xta tsí'e Kjisoo xi íjñamasien Kjisoo kó nguiti kijtjinguújíin. ⁶⁷ S'e Kjisoo bi katsoó xtaa xi tiejoó:

—¿A koje jún mejénjú konguínjú?

⁶⁸ S'e Ximo Peé bi katsó:

—Ndiá!, ¿'yá xí konguínchonje?, xi jí xi tjíin eén kjoamindyion ngatsjé nixtiin. ⁶⁹ Kó jin je kis'ijjinje, kó je yájne nga ji xi Kristoo, ndií Néná xi tikoón.

⁷⁰S'e Kjisoo b_i katsó:

—¿A ánjin xi ja'ajinjnú'un nga tiejójnú?, tanga ngo jún xi xindajín ndiabloq chjiani.

⁷¹Kjisoo katsó kui ni_i, kjoaa Juda Iskariotee, ndií Ximoo, ngat'a kuí xi'bi xi jaskan kotíña, kó kuí boá ngo nda xi tiejó xi ja'ajin Kjisoo.

Já nts'ie Kjisoo kis'ijinjin

7 Nguije kamá kui ni_i, Kjisoo kistso'ba nangui Galilea, ngat'a kamámejénjin kiji xtjieen nangui Judea, ngat'a já nguitokoo xta judioo kamámejeén kats'énk'ién. ²Kó je kjimatiña s'ueé xta judioo, s'ueé ndi'ánk'ién xi xka 'bíndoo nk'aa. ³Kó já nts'ie Kjisoo, b_i katsoó Kjisoo:

—Chjien nga k'uin jí nangui Judea tsi'e nga kojo xta tse skuie ngayeje ni xi ni'ín. ⁴Ngat'a ngojín xta xi mejeén nga xcha ni xi ts'én tsi 'ma sa'ín ngo ni. Tsi kui ni_i tini'ín, tasá takii yojoo xta xi tjin ngasondiee.

⁵Ngat'a ngaskande já nts'ie Kjisoo kis'ijinjin ngat'aa kui. ⁶Tanga Kjisoo b_i katsó:

—Kjie fochójín chiboana, tanga jún ta jmí chiboá ní xi chiboá xi nda kjimajnú. ⁷Kamájin xtaa kui ngasondiee sa'ínch'ojnú jún, tanga ch'orí an, ngat'a xiyaa nga ndajín ndyits'en. ⁸Tanguínjú s'ueé, kjuinjín an, ngat'a kjie fochójín chiboana.

⁹Nguije katsó kui ni_i Kjisoo, kia kis'ijña nangui Galilea.

B_i ts'én kiji Kjisoo s'ueé ndi'a tjink'ién xi xka 'bíndoo nk'aa

¹⁰Tanga nguije kiji s'ueé já nts'ie Kjisoo, kiji sien sien Kjisoo kui s'ueé nga.

¹¹Kó xta judioo tsangase nguijin s'ueé, kó b_i katsoó xkjin:

—¿Ná tikón kui ndaa?

¹²Kó xtaa tsíchjia kjoaa Kjisoo, kó tjin xi b_i katsó: “Nda xta”, tanga tjin xi b_i katsó: “Jmí, xta ts'én'bonchajo.”

¹³Tanga nde ngojín xi taxkiya tsíchjia kjoaa Kjisoo nguindyikon xtaa, ngat'a katsakjonnií nguitokoo xta judioo.

¹⁴Tanga nguije kjochó masieen kui s'ueé, kiji Kjisoo xtjien nangoxii, kó kia akóyá. ¹⁵Kó kijíndikoón xta judioo nga b_i katsó:

—¿Ná kijíjka'á ní kui kjoakjintakoón nga jmí naxkoya kijjín?

¹⁶S'e Kjisoo b_i katsó:

—Ni xi bokoyá an tsa'anjin, tsi'e xi katsanguiyana boá, ¹⁷tsi tjin xí mejeén sa'ínkijatjósón ni xi mejeén Néná, skuie tsi tsi'e Néná ni xi bokoyá an kojo tsi tsa'an. ¹⁸Kui xta xi tsi'e ni xi chjiaa, mongase nga ngayeje xi skuie kjoajee, tanga xi mongase nga xcha kjoajee xi katsanguiya, kuí xi'bi xi jakoxi, kó kuí xí kixi.

¹⁹¿A mí tsí Moisee katsajnú kjoakitii? Tanga nde ngojín jún xi ni'ánkijatjósónjú. ¿Ja kó mí kjoa nga mejénjú si'ánk'iénjú'un?

²⁰S'e b_i katsó xta kjiín:

—Xindajín tikónjin yojoo, ¿'yá xí mejeén sa'ínk'ieén?

²¹ S'e Kjisoo bi katsó:

—Ngayejejnú nga fíndikónjnú kjoaa ngo kjoandikón xí kats'en an.

²² Moisee katsájájnú ts'i'e nga si'ánjnú sirkunsisioon, kó kui nii, ts'i'e xta xi xchájnú boá jmí tsi ts'i'e Moisee, kó nda tsi nga níxtin ndikón tì kuí xí ni'ánjnú kui nii. ²³ Já kó tsi ts'i'e nga si'ankjatjosónjnú kui kjoakitii ngaskande nga níxtin ndikón ni'ánjnú sirkunsisioon ngo nda, ¿mí kjoa nga ni'ánxchánjojnú'un nga ngo níxtin ndikón ts'endaya an ngo nda? ²⁴ Nga taxkiya 'bít'ajéjínjnú nga ni xi boá ts'én beé takónjnú, boá ti'ánjnú tanga kjoaa ngo ni xi kixi.

Bi ts'én kamákjínjín xta ts'i'e Kjisoo nga kui xi Kristoo

²⁵ Tjín xta xi chjiani naxindá Jerusalen xi bi katsó:

—¿A kuijín ndaa xi tjimíndyisé ts'i'e nga si'ank'ien? ²⁶ Já tsitsíjenjnú, kjaa tikón kó ts'énychjajo ngayeje xta, kó jmí ni tjí'míjín. ¿A je kamábe já xí botixómaá tsoboa nga jakoxi nga kui ndaa xi Kristoo? ²⁷ Tanga kui ndaa je ya ñá, ñání chjiani, tanga nga kjo'e Kristoo, ta 'yájin xi skuie ñání kjindibáni.

²⁸ S'e Kjisoo nga ts'énbokoyá nangoxii, 'niú tsíchjia nga bi katsó:

—Jún je yajnú'un, kó yajnú ñá chjiani an, tanga jmí tsi kjoaa an nga jé'e an, jé'e án kjoaa nga jakoxi xi katsanguiyana, kui xi yajínjnú jún. ²⁹ Tanga be án 'yání kuí, ngat'a kja kjindibáni an nínga tikón kuí, kó kuí xí katsanguiyana.

³⁰ S'e kamámejeén kandobá, tanga kamájín kon ngat'a kje fochójín chibooa. ³¹ Kó achichí má xta xi kis'ijín Kjisoo kó bi katsó:

—Nga kjo'e Kristoo, ¿a kjín ngase kjoandikón sa'ín ta boajín kui ndaa?

Bi ts'én katsanguiya jajún já fariseoo ts'i'e nga stsoboa Kjisoo

³² Já fariseoo tsint'ié ngayeje ni xi katsó xtaa kjoaa Kjisoo, s'e já nguitokoo chiná'mii kojo já fariseoo katsanguiya jun xi kondaa ts'i'e nga stsoboa Kjisoo. ³³ S'e Kjisoo bi katsó:

—Ta ngui chiboa tsí níxtin kotíjñajínjnú'un, s'e kjuin án nguijee nínga tikón xi katsanguiyana. ³⁴ Kuindyisejnú'un, kó sakójínjnú an, kó nínga kjuin án kamájín kjóchójín.

³⁵ S'e bi katsoó xkjín xta judioo:

—¿Ñá ní ts'én fí kui ndaa nga kamájínná sakóná? ¿A ts'énkjó nga kja koeje nínga síndo xta judioo xi chjiani kje'e naxindá, s'e kokóyaa xta griego? ³⁶ ¿Mí ní xi mejeén tsó nga bi katsó: “Kuindyisejnú'un, kó sakójínjnú an nínga kotíjña an, kó nínga kotíjña an, kamájín kjóchójín?”

Bi ts'én katsáya Kjisoo nga kui xi ndójoaa kjoamindyioon

³⁷ Kó níxtin nga kjifet'a s'ué xí 'boxié kui xtaa, Kjisoo kasasien kixi, s'e 'niú tsíchjia nga bi katsó:

—Tsi tjin xí xindaá, ngatjandibakónna tsi'e nga nguiti kama xindájiin.
³⁸ Xi s'ijiin an, xikó tsó xojon eén Néná, nguijin inimaá kongajiin ndójoa ndejé xi tikón.

³⁹ Tanga kui nii katsó kjoaa asién nixtin xi sakoó ngayeje xta xi s'ijiin kui. Nga kamá kui nii kjié sakójiin Asién Nixtiin Néná, ngat'a kjié boe'éjiin kjoaje nga sit'a kroo kojo nga kjoa'a'yaá Kjisoo.

Bi ts'én tsakjanga xtaa tangat'anii Kjisoo

⁴⁰ Kó s'e kjín xta xi síndojiin xta kjiin nga tsint'ié kuí eén, bi katsó:

—Jakoxi nga chjini'e'eén Néná boá kui ndaa.

⁴¹ Kje'e xta xi bi katsó:

—Kuí xi'bi xi Kristoo.

Tanga tjin xi bi katsó nga:

—¿Kó ts'en nga nangui Galilea kjindibáni Kristoo? ⁴² ¿A mí tsí boá tsó xojon eén Néná nga Kristoo, xta tjié Ndabii kama kojo nga naxindá Belen xó kjindibáni, nangui nínga katsen Ndabii?

⁴³ Kó s'e tsakjanga xtaa tangat'anii Kjisoo. ⁴⁴ Tjin kuí xtaa xi kamámejeén katsobá Kjisoo, tanga nde ngojin xi iskjíbe.

Já nguitokoo já judioo bi ts'én kis'ijinjiin Kjisoo

⁴⁵ Jajún xi kondaa kijí nguini nínga síndo já fariseoo kojo já nguitokoo chiná'mii kó bi ki'mii nga akasíyaá:

—¿Ánni nga kjindibájojinjnú?

⁴⁶ S'e bi katsó jajún xi kondaa:

—Kjié ngo nda xi boá ts'én chjia xikó ts'en chjia kui ndaa.

⁴⁷ S'e bi katsó já fariseoo:

—¿A kojo jún je kich'ínchajojnú? ⁴⁸ ¿A je kis'ijiin kui já xí botixómaá kojo tsi já fariseoo? ⁴⁹ Tanga kui xtaa xi bejin kjoakitii, ngat'íkojo ni.

⁵⁰ S'e Nikondemo, nda fariseo xi kijíkoón Kjisoo ngo nixtin nga jñó, bi katsoó kui jaá:

⁵¹ —¿A tsjandié kjoakitii nga kama si'anjee ngo nda, tjienga kjié sakoséndiyajinná mí ni xi kats'én?

⁵² S'e bi katsoó já fariseoo:

—¿A nangui Galilea ndokjoe ni ji nga?, ti'inye ji xojon eén Néná, kó xchie ji nga nde kjié ngo nda chjini'e'eén Néná ndibaní nangui Galilea.

Xtachjoón xí kats'ént'aa kjoa xi'iin

⁵³ S'e ngó ngó kijí ndi'aa.

8 Kó Kjisoo kijí nínga tikón k'ijñá nínga tjin yá oliboo. ² Kó nga kamánguindyiojón nga tajñoó kijí nguini nangoxi, kó xtaa kijíkontiñaa, kó Kjisoo kis'ijñá nga akóyaá. ³ Kó já chjinekjokaitii kojo já fariseoo jachójo ngo xtachjoón xi kamáya nga kats'ént'aa kjoa xi'iin s'e ijñá ngamasieen xtaa, ⁴ s'e bi ki'mii Kjisoo:

—Mostro', kui xtachjoón kamáya má nga kats'ént'aa kjoa xi'iin. ⁵Kó nguuiya kjoakitii Moisee atíxomaná nga chjien nga ndijo kjoyá ngaskande nga si'ank'iéin ínychín xi boá sa'ín. ¿Kó ji, kó sé ji?

⁶Kui nií katsó kui jaá tsi'e nga ndyikjit'oyákón Kjisoo, tsi'e nga koónguítá'in. Tanga Kjisoo kis'ijñaxtien t'ananguui, tjienga tsja kats'ént'indó ngo ni t'ananguui. ⁷Kó kui jaá ngotjón ngotjón asíyaá, s'e kasasien kixi Kjisoo s'e bi katsoó:

—Xi kjié ngo ndiya ts'ént'én jé, kui tjón ngat'aya ndijo kui xtachjoón.

⁸S'e ti kis'ijñaxtien nguini Kjisoo, kó ta kó kats'ént'indó nguini ni kia t'ananguui. ⁹Kó kui jaá nga tsint'ie ni xi katsó Kjisoo, kjoakjintakoón yinguíta'in, kó ngó ngó kijí, tjón má xta xi xchaá kijí, s'e kis'ijña soboa Kjisoo, kojo kui xtachjoón xi tikón ngamasieen. ¹⁰S'e kasasien kixi Kjisoo, kó bi katsoó naa:

—Ji xtachjoón, ¿ná síndo xta xi yinguíta'iin? ¿A nde ngojín xi kats'ént'ee?

¹¹S'e bi katsó kui xtachjoón:

—Nde ngojín Ndiá'!

S'e Kjisoo bi katsó:

—Nde an ts'lenjéjaán, t'en'ne kó nguiti ni'ínjéjín ji.

Bi ts'ént'én katsáya Kjisoo nga kui xi ndi'íi xtaa kui ngasondiee

¹²Ti ingo ndiya tsíchjijajo nguini Kjisoo xtaa nga bi katsoó:

—Án xí ndi'íi xí ts'entsíjeen xtaa kui ngasondiee, xi koejetjinguina jmí nixtin nga nínga jño kjótso'ba, ngat'a k'uiérii ndi'íi xí tsja kjoamindyioón.

¹³S'e já fariseoo bi katsó:

—Tsi ti ji xi ni'ín chistiko yoojo kjoaa ji, jmí ni chjijín ni xi se.

¹⁴S'e Kjisoo bi katsó:

—Nda tsi ti an ts'en an chistiko yojona kjoaa an, chjinií ni xi xian an, ngat'a be án ná kjindibáni an, kó nání ts'ént'én fí an, tanga jún yajínjnú ná kjindibá an kó ná ts'ént'én fí an. ¹⁵Jún 'bít'ajéjnú xikoó xta, tanga an nde ngojín xi 'bít'ajé án. ¹⁶Kó tsi ngo xi 'bít'ajé án, jakoxi ni xi t'ixian an, ngat'a jmí tsi tikón soboa an, jó majne, án kojo Na'mina xi katsanguiyana. ¹⁷Kó xojon kjoakitijnú kjit'a, nga ni xi katso jó chistiko, jakoxi boá. ¹⁸Án boá xi ts'en an chistiko yojona kjoaa an, kojo Na'mina xi katsanguiyana ti chjia kjoaa an.

¹⁹S'e bi katsó kui jaá:

—¿Ná tikón Na'míi?

Kó Kjisoo bi katsó:

—Nde an yajínjnú'un, ti nde Na'mina yajínjnú, tsi ya rajnú'un katsaki, ti xcha jún Na'mina.

²⁰Kui nií xi katsó Kjisoo kia nguindie nínga boe'é tonchjiej, nga akóyá nguuya nangoxi, kó nde ngojín xi katsobá, ngat'a kjié fochójín chiboa.

Bì ts'én katsáya Kjisoo nga nguindie nínga koeje, kamájín konguín

²¹Ingo ndiya bí katsó nguíní Kjisoo:

—An je ts'én fí an, kó jún kuindyisejnú'un, tanga tangat'anii jéjnú koyajnú, kó nínga ts'én fí an, kamájín konguínjnú jún.

²²Kó s'e bí katsó já judioo:

—¿A sa'ínk'iénjín ra yoo, ngat'a nga bí tsó: nínga ts'én fí an, kamájín konguínjnú?

²³Kó Kjisoo bí katsó:

—Jún k'ie nguindiee ndokjoa nijnú, kó án ndi'ak'ajmi jan chjia an; jún kuí ngasondiee ndokjoa nijnú, kó án kuijín ngasondiee chjia an. ²⁴Kó kuí ni nga bí kixian an nga tangat'anii jéjnú nga koyajnú, ngat'a tsi s'ijinjinjnú nga an xi an, jéjnú koyajojnú.

²⁵S'e bí ki'mií Kjisoo:

—¿'Yá ní jí?

S'e Kjisoo bí katsó:

—Ja kuí boá xi ngaskande koó nga tjón kixiyajnú'un. ²⁶Achichí ni xi tikónna xi xiyajnú'un kojo nga kuít'ajéjnú'un, tanga kui xi katsanguiyana kuí xí jakoxii, kó an ni xi je tsint'ie an, kuí ni xi xiaan xtaa kui ngasondiee.

²⁷Tanga kui xtaa kamákjinjin nga Néná xí Na'mii xi tsíchjiajo. ²⁸Kó kuí ni nga Kjisoo bí katsoó:

—Kji'a nguije chjanínk'ájnú ndií nda xi'iin, kji'a xchajnú nga an, kó nga ni xi akóyána Na'mina xi chjia an, jmí tsi ni xi an soboa mejéna ts'en an. ²⁹Ngat'a xi katsanguiyana, tikónjona, kjie ngo ndiya 'b'jíná soboána Na'mina, ngat'a ngatsjé nixtin nga ni xi tsjaa kui xi ts'en an.

³⁰Nga tsíchjia Kjisoo kui nii, achichí xta kats'éns'ijin.

Bì ts'én akóyá Kjisoo nga kjoakixii xi sa'índéjnú

³¹S'e Kjisoo bí katsoó xta judioo xi je kis'ijiin kui:

—Tsi si'ankjatjosónjnú ngayeje éna, jakoxi nga xtana kamájínú jún, ³²kó xchajnú kjoakixii, kó kjoakixii sa'índéjnú.

³³S'e bí katsó kui jaá:

—Xta tjeie Abraam boá jin, kó kjeie ngo ndiya nga moso xi kastiñaá ngo xta majne. ¿Kó ts'en boa se ji nga xta ndé kamajne? ³⁴S'e Kjisoo bí katsó:

—Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un, nga ngayeje xta xi ts'én jé, moso xi kastiñaá jeé boá. ³⁵Tanga ngo moso jmí tsi ngatsjé nixtin 'b'jíná ndi'aa, tanga ndií ngatsjé nixtin nga 'b'jíná ndi'aa. ³⁶Kó kuí ni nga, tsi ndií kuí'íjándéjnú, jakoxi nga kuindyiondéjnú. ³⁷Je be an nga xta tjeie Abraam jún, tanga mejénjnú si'ank'iénjnú'un ngat'a s'ijñajinjinjnú éna. ³⁸Kuí ni xi chjia an kjoaa ni xi kamábe an tiñaá Néná xí Na'mii, tanga jún ni'ánjnú ni xi je kamáya tiñajnú na'mijnú.

³⁹S'e bí katsó kui jaá:

—Na'mijne Abraam boá.

Kó Kjisoo b̄i katsó:

—Tsi ndíí Abraam jún, t̄i kui ra ni xi kats'én Abraam xi ndyini'ánjnú.

⁴⁰Tanga jún mejénjnú s̄i'ank'iénjnú'un, án je kixiyajnú'un ngayeje kjoakixi xi katsáyana Néná, tanga Abraam jmí n̄ixtin kats'én kui nií. ⁴¹Ni xi ndyini'ánjnú xikóníí ni xi kats'én na'mijnú.

S'e b̄i katsó kui jaá:

—Tanga jin jmí tsi ndi masienjne, tikónjne ngo na'mi, kó Néná boá.

⁴²S'e Kjisoo b̄i katsó:

—Tsi jakoxi nga Néná xí na'mijnú, t̄jó ra s̄i'ánjnú'un, ngat'a Néná xi na'mina kó jé'e an k'iee, ngat'a jé'e soboajín an, na'mina xi katsanguiyana.

⁴³¿Mí kjoa nga makjínjínjnú ni xi ts'énchjia an? Ngat'a majín nda'yájnú éna. ⁴⁴Na'mijnú xindajín ndiabloo boá, kó ni xi mejeén xindajín kui ni xi mejénjnú s̄i'ánjnú. Ngaskande koó nga ítjats'ennii ngasondiee nga xindajín xta ts'enk'ién, kojo ndiso, ngat'a jmí kjoakixijiín. Kji'a nga chjia én ndiso, niirí xi chjia ngat'a ndiso, kó kuí xí na'mii kjoandiso. ⁴⁵Kó án, ngat'a kjoakixi ni xi chjia an, s'ijinjin majnú án. ⁴⁶¿Yá jún xi kamaa kokó nga ngo jé tjíts'en an? Kó tsi jakoxi ni xi t'ixian an, ¿mí kjoa nga s'ijinjinjnú? ⁴⁷Xta xi Néná chjiani, nt'ieé ngayeje eén Néná, tanga jún nda'yájinjnú ni xi tsó Néná, ngat'a Nénájin ndokjoajnú.

B̄i ts'én katsáya Kjisoo nga Kristoo kis'ijña ndeskande koó ngas'e

⁴⁸S'e b̄i katsó já judioo:

—¿A mí tsi je ki'mijn̄e nga nangui Samaria ndokjoe ji, kó nga ngo xindajín tjíjiin yojoo?

⁴⁹S'e b̄i katsó Kjisoo:

—Nde ngo xindajín tjíjinjína. Na'mina xi bendikón án, tanga jún yandikónjínjnú'un. ⁵⁰Tanga jmí tsi kjoaje tsa'an xi mongase an, tjín xí mongase kó kuí boá xi 'bít'ajéná. ⁵¹Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un, nga xi sa'ínkjatjosón éna, jmí n̄ixtin skuie kjoaboyaa.

⁵²S'e b̄i katsó já judioo:

—Ngot'e'ne nga je yajne nga xindajín tjíjiin yojoo, ngat'a Abraam kojo já chjinie'eén Néná jesón, kó ji b̄i se ji: “Xi sa'ínkjatjosón éna, jmí n̄ixtin skuie kjoaboyaa.” ⁵³¿A nk'a ngase xaa ta boajín xta xi xcháná Abraam, xi je k'ien? Kó já chjinie'eén Néná je jesón. ¿Kó 'yá ta jii?

⁵⁴S'e Kjisoo b̄i katsó:

—Tsi t̄i an tsjaa kjoaje yojona, jmí ni chjjiín ni xi ts'en an, tanga Na'mina xí tsjana kjoaje, kó kuí boá kui xi jún Nejne ndyí'mijnú, ⁵⁵kó nga jakoxi yajínjnú kui, tanga an be án kui. Kó tsi bejín an kui xian án, ts'én'bindiso án xikoó jún, tanga be án kui, kó ts'enkjatjosón án eén. ⁵⁶Abraam, xta xi xchánú achichí tsja kamaá nga kats'énkjó nga skuie n̄ixtin nga kjoé'e an kui ngasondiee, kamábe kó tsja kamaá.

⁵⁷Kó s'e b̄i katsó já judioo:

—Tanga nde kjie majín ichítíe nóo kó, ¿kóts'en nga je kamáye ji Abraam?

⁵⁸S'e b̄i katsō Kjisoo:

—Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un, nguindiee nga stsen Abraam, ja boá je tikón an.

⁵⁹S'e kui jaá iskjíbe ndijo tsi'e nga k'oya Kjisoo, tanga Kjisoo kis'ijña'ma kó jataxie nguuya nangoxii, ja'ajiin kui jaá s'e kijí.

Kjisoo b̄i ts'én kats'éndaya ngo nda xi tika

9 Kó nga ja'a Kjisoo, kamábe ngo nda xi tika ndeskande kó nga katsen. ²Kó xta tsi'e b̄i katsoó Kjisoo:

—Mostro', kjoaa nga tika kui ndaa nga katsen, ¿a kuí ndaa xi kats'énjé axa xi xchaári?

³S'e Kjisoo b̄i katsó:

—Nde kuijín ndaa xi kats'énjé ti nde xi xchaájín, kjima kui nii tsi'e nga tangat'anii kui nga Néná kókó nga'niuú. ⁴Chjien nga si'an xaá xi katsanguiyana, tjienga nixtin, ngat'a nguije kama jñoó, nguiti jmíjín xi kama sa'inxá. ⁵Tjienga tikón an kui ngasondiee, án boá xi ndi'íi kui ngasondiee.

⁶Nguije katsó kui nii Kjisoo, atítia t'ananguii, s'e kats'éndá ndáse ndántiaá, kó katsanguijon ndásee ndyikon nda xi tikaa, ⁷kó b̄i katsoó:

—T'enkanjín ndyikin nínga tikón tixa je xi ndyia ndójoa xi tikón Siloe (kui eén én arameo boá, kó xi kananguiyaa tsó).

Kijí kui ndaa, kó aniéjón ndyikon, kó nga jachó nguini je kamátsijeen.

⁸Kó s'e xta xi síndo t'a ndi'aa, kojo xta xi kamábe nga tika kamá b̄i katsoó xkjín:

—¿A kuijín ndaa xi kis'ijña nga tsí'á tonchjie?

⁹Tjín kuí xtaa xi b̄i katsó:

—Kuí boá.

Kje'e xi b̄i katsó:

—Boa má kji'i.

Kó kui nda xi kamátikaa b̄i katsó:

—Án boá.

¹⁰S'e b̄i ki'mií:

—¿Kó ts'en kamátsijeen?

¹¹S'e b̄i katsó kui ndaa:

—Kui nda xi 'mí Kjisoo kats'éndá ndáse, s'e katsanguijon ndyikón án, kó b̄i katsóna: “T'en ji Siloe, kó tanjín ndyikin”, kó kijí an, kó aniejón an ndyikón án, kó kamátsijenna.

¹²S'e b̄i ki'mií kui ndaa:

—¿Ná tikón Kjisoo?

—Bejín an.

Katsó kui nda xi kamátikaa.

Já fariseoo** b**i** ts'én asíyaá ndá t**ik**a xi je kamándayaa**

¹³Tsanguínjo nguindyikón já fariseo**o** ndá xi kamát**ik**aa. ¹⁴Kó n**ix**tin ndikón boá nga Kjisoo kats'éndá ndáse nga kats'éndaya ndá xi t**ik**aa. ¹⁵Kó já fariseo**o** t**i** asíya nguinií ndá xi kamát**ik**aa kjoaa kóts'en kamándaya, kó b**i** katsó kui ndaa:

—Ndáse katsanguijon ndyikón án, kó aniejón an, kó kamátsijenna.

¹⁶S'e t**j**ín já fariseo**o** xi b**i** katsó:

—Nénájín xi katsanguiya kui ndaa, ngat'a bendikónjín n**ix**tin ndikón.

Kje'e x**i** b**i** katsó:

—¿Kó ts'en maa ts'én ngo kjoandikón ngo ndá jé?

Kó ndsejenjín kamá ni xi tsíchjia kui jaá. ¹⁷S'e t**i** b**i** t**i** ki'mí nguinií ndá xi kamát**ik**aa:

—¿Kó sé ji kjoaa ndá xi kats'éntsijeen ndyikin?

Kó b**i** katsó kui ndá xi kamát**ik**aa:

—Nda chjinje'eén Néná boá.

¹⁸Tanga já nguitokoo xta judioo kis'ijinjin nga t**ik**a kamá kui ndaa, kojo nga je kamándaya, ngaskande nga tsíchjiaa xi xchaá kui ndá xi kamát**ik**aa, ¹⁹kó b**i** katsoó nga asíyaá:

—¿A kuí xi'b**i** xi ndijnú, xi ndeskande kó xoó nga katsen nga t**ik**a? ¿Kó kóts'en nga je be ngot'e?

²⁰S'e b**i** katsó xi xchaá ndá xi kamát**ik**aa:

—Je yajne nga kui xi'b**i** xi ndijne, xi t**ik**a kamá ndeskande koó nga katsen, ²¹tanga ngot'e nguije tsijeen, yájinjne kóts'en kamá kui ni**i** kojo yájinjne 'yá xi kats'éndaya, tasá tasíyajnú, ngat'a je xchá ndijne kó kama ts**i** t**i** kui kotsoyajnú ni xi kosiyajnú.

²²Kui ni**i** katsó xi xchaá kui ndá xi kamát**ik**aa, ngat'a katsakjonn**i** xta judioo, ngat'a ja boá je índá já judioo nga ts**i** ngo xi ku**ich**jia nga Kjisoo xi Kristoo, nguit**i** si'ank'as'iénjín nguiya ndi'a nínga ndokjoa eén Néná. ²³Kuí ni nga b**i** katsó xi xchaá: “Je xchá ndijne, tasá kui tasíyajnú.”

²⁴S'e kandokjoa nguinií ndá xi kamát**ik**aa xi je kamándayaa kó b**i** ki'mií:

—Te'ée kjoaje Néná, jin je yajne nga kui ndaa ndajé boá.

²⁵S'e b**i** katsó ndá xi kamát**ik**aa:

—Tsi ndá jé, bejín an, ta ngo ts**i** ni xi be an, nga t**ik**a kamá an, kó ngot'e je kamátsijenna.

²⁶T**i** b**i** t**i** ki'mí nguinií:

—¿Kó kats'eén? ¿Kó ts'en iskjix'á ndyikin?

²⁷S'e b**i** katsó kui ndaa:

—Je kixiyajnú'un, tanga kanda'yájinjnú'un, ¿mí kjoa nga mejénjnú nga kondá'yá nguinijnú'un? ¿A mejénjnú nga xta ts**i**'e kui kamájnú?

²⁸S'e já nguitokoo já judioo ch'o katsoó kui ndaa nga b**i** katsoó:

—J**i** x**i** xta ts**i**'e kui j**i**, tanga jin xtaa Moisee boá jin. ²⁹Je yajne jin nga Néná tsíchjiajo Moisee, tanga kjoaa kui yájinjne n**á** kjindibáni.

³⁰S'e b_i katsó kui ndaa:

—Ja kia tikón ni xi findikónna, nga jún yajínjúnú ñá kjindibáni, kó an ndyikón án kats'éntsijeen. ³¹Kó ñá je ya nga Néná nt'iéjiín xta_{jé}, tanga tsi ngo kui xta_a xi bendikón Néná, kó tsi ts'é_n ni xi mejeén Néná, kuí x_i'ba xi nt'ieé. ³²Ndeskande koó nga íts'iyaa ngasondiee kjie ngo ndiya ya nga ngo nda kats'éndaya ngo nda xi tika kamá ndeskande koó nga katsen, ³³tsi Nénájín xi katsanguiya kui ndaa, nde ngojín ni xi kama sa'ín.

³⁴S'e kui jaá b_i katsoó nda xi kamátikaa:

—Áan a bo_a, a ji xi tjiín jé ndeskande koó nga katsen ji, kó a jí xi kokoyéjne?

S'e ka'naxié kui ndaa nguiya ndi'a nínga ndokjoa eén Néná.

B_i ts'é_n katsáya Kjisoo kjoaa xta xi tika nga Asién Nixtiin

³⁵Tsint'ie Kjisoo nga ka'naxié kui ndaa, kó nga kasako nda xi kamátikaa, b_i katsoó:

—¿A s'ijjin ndií Néná?

³⁶S'e b_i katsó nda xi kamátikaa:

—Ndiá' t'iyéni, ¿'yáni bo_a, kia kamaá nga s'ijinna kui?

³⁷S'e Kjisoo b_i katsó:

—Ja je kamáye, kó xi ts'é_nchjiajoo, kuí boá.

³⁸Kó b_i katsó kui ndaa:

—S'ijinna Ndiá'. Kó kats'éndikón.

³⁹S'e Kjisoo b_i katsó:

—Jé'e án kui ngasondiee tsi'e nga satíjeé xta_a kui ngasondiee, tsi'e nga xi tika kamatsije_n, kó xi tsije_n kama tika.

⁴⁰Tjín já fariseoo xi síndoo Kjisoo nga tsint'ie kui ni_i, b_i katsó:

—¿A xta t_ikajín ndatsa jin nga?

⁴¹S'e Kjisoo b_i katsó:

—Tsi t_ikajnú, jmí jéjínjúnú, tanga ngot'e, ngat'a b_i ndyí'mjínú: Yajne, jéjnú ta kó tikón.

B_i ts'é_n íjñá ch_ibo_a Kjisoo kjoaa énkjiín nch'oaá

10 'Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjún'un: Tsi ngo xi kiajín ngantjoaa nch'oaá nínga ndyia chotsangaa k'os'ien, tsi xín kuijint'a kó xín k'os'ien chejé boá x_i'ba. ²Tanga xi ngantjoaa nch'oaá k'os'ien, kuí x_i'ba xi nda xi koon chotsangaa. ³Nda xi konda ngantjoaa kjix'aá kó chotsangaa nt'ieé ndaa, kó ja'eén chotsangaa chjia ni_i kó 'boxié nch'oaá. ⁴Kó nguije ts'axié ngayeje chotsanga xi tsi'e, fítjoón, kó chotsangaa fítjingu_i ngat'a je be ndaa, ⁵tanga tsi ngo xi bejín chotsangaa koejetjingu_ijiín, tasá kongaa ngat'a chotsangaa nt'iéjiín ndaa kje'e xta.

⁶Kui ni_i xi katsó Kjisoo nga íjñá ch_ibo_a ni x_i'b_i, tanga kui xta_a kamákjínjín ni xi ki'míí.

Bì ts'én fjàná chíboá Kjisoo kjoaa nda nda xi koon chotsangaa

⁷S'e tì bì tì katsó nguíní Kjisoo:

—Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un: Án xí ngantjoaa chotsangaa. ⁸Ngayeje xta xi je'e nguindiee nga kjo'e'e an, xta chejé boá, tanga chotsangaa tsint'ie'énjiín. ⁹Án boá xi ngantjoaa: kó xi k'os'ien kui ngantjoaa, kjetjo'a. Kó xikoó tsi ngo chotsanga xi k'os'ien kojo kjetjo kama kó sakoó ndixcho.

¹⁰Chejeé kjo'e'e ta tsì'e nga sa'ínchejé tsí, kojo kjo'e'e nga sa'ínk'ién kojo kjo'e'e ts'enkjié, tanga an jé'e án tsì'e nga k'uiéjnu kjoamindyion, kojo tsì'e nga tsie k'uiéjnu. ¹¹Án boá kui nda nda xi koon chotsangaa, kó kui nda nda xi koon chotsangaa, tsja yojoo tangat'ani chotsangaa, ¹²tanga nda xi kjimachjií ta tsì'e nga ts'énkónrií chotsangaa, kji'a nga be nga ts'éndibá choloboo monga kó 'bijñamasien chotsangaa, ngat'a kuijín ndaa xi koon chotsangaa, kó ngat'a kuijín tsì'e chotsangaa. Kó choloboo ts'en'oón chotsangaa, kó chotsangaa tsojoboa, ¹³monga kui nda xi kjimachjií, ta toon tsí xi ndaseen, jmí ndasénjiín chotsangaa.

¹⁴Án boá nda nda xi koon chotsangaa, kó be án chotsangana kó chotsangana bena an, ¹⁵xikó ts'en bena Na'mina, an tì boá tì ts'én be an Na'mina, kó án tsja an kjoamindyionna tangat'ani chotsangana. ¹⁶Kó tì tjínna kje'e chotsanga xi kuijín nch'oaá chjiani, kó tì kjuinkja'a an, kó kui chotsangaa ku'int'ie ndana kó ta ngo tsí tjín kama, kó ta ngo tsí nda xi skoón kui chotsangaa.

¹⁷Kuí ni nga Na'mina tjoó an, ngat'a ts'éntsja an yojona tsì'e nga koya án, kojo tsì'e nga kjoa'á'yá nguínina. ¹⁸Nde ngojín xi kamaa sa'ínk'iénna, ngat'a ngayeje ní kon an nga sa'ínk'as'ien an yojona. Tjínna nga'niú tsì'e nga sa'ínk'as'ien an yojona, kó tì tjínna nga'niú tsì'e nga kjoa'á'yá nguínina. Kuí kjoabotíxoma xi katsjana Na'mina.

¹⁹Nga tsint'ie xta judioo én xí katsó Kjisoo tì akjángá nguíní yojoo. ²⁰Kjín má kui xta xi bì katsó:

—Xindajín tjíjín kó tsabérií, ¿ánní nga ndyinda'yájnú?

²¹Kje'e xi bì katsó:

—Nde ngojín xta xi tjíjín xindajín xi katso kui eén. ¿A kamarí xindajín sa'intsijeén ngo xta xi tika?

Já judioo bì ts'én kats'éneh'o Kjisoo

²²S'e jachó nixtin nga ma s'ueé nangoxii naxindá Jerusalen, chonch'aán má, ²³kó Kjisoo ja'a nditsen nangoxii, tiña nínga tikón nguindie ngantjoaa Salomoo. ²⁴Kó xta judioo ja'atjindee Kjisoo kó bì katsoó:

—¿Ngaskande kji'á ní nga k'uiyéjne nga ji xi Kristoo? T'íyéjne ngot'e nga ji.

²⁵S'e Kjisoo bì katsó:

—Je kixiyajnú'un, tanga s'ijinjinjnu, ngayeje ni xi ts'en an nga ts'enkjian án ja'eén Na'mina, kuí xí bokó 'yání an, ²⁶tanga jún s'ijinjinjnu, ngat'a

chotsanganajín jún. ²⁷Chotsangana nt'ierií ndana, kó be an, kó fitjinguina, ²⁸kó an tsjaa kjoamindyion ngatsjé nixtiín, kó nguinijánjín koya, kó nde ngojín xi kjoa'áxinna nguiya ndsa án. ²⁹Na'mina xí katsjána, nk'a ngase xaá ta boajín ngayejeé, kó nde ngojín xi kamaa kjoa'áxiín nguiya tsja. ³⁰Na'mina kojo an ta ngo tsí majne.

³¹S'e xta judioo ti iskjíbe nguini ndijo tsí'e nga k'oya. ³²S'e Kjisoo bi katsó:

—Achichí má ni xi ndaa xi je akójnú Na'mina, ¿kjoaa ñání kui nií xi kjoyáijnú'un ndijo?

³³S'e bi katsó xta judioo:

—Kjoyáijnje ndijo kjoaa ngo ni xi nda xi kini'ín, kjoyájn ndijo kjoaa nga ch'o t'ísée Néná, ngat'a xta jí, kó Néná t'ísée yojo.

³⁴S'e bi katsó nguini Kjisoo:

—¿A kjit'ajín nguiyaa kjoakitijnú nga: “An xi kixian an nga jún xi ne jún”? ³⁵Tsi ne katsoó kui xta xi kasakoo eén Néná, kó kamájín tsi si'ankjatjósónjín xojon eén Néná, ³⁶¿mí kjoa nga kui nda xi Néná xi Na'mii kats'éntsje kojo katsanguiya kui ngasondiee, jún bi ndyi'míjnúy: “Néná ch'o tsoó”, ngat'a bi kixian an nga án xí ndií Néná? ³⁷Tsi sa'injín an xaá Na'mina, s'ijinjínjún, ³⁸tanga tsi sa'in an, nda tsi s'ijinjínjún an, s'ijin ngatamájún ni xi ts'en an, tsí'e nga xchajnú kó kamakjínjún nga Néná xí Na'mii tikónjinna, kó an kui tikónjiin.

³⁹Kui xtaa ti kamámejeén nguinií nga katsobá Kjisoo, tanga nde kamábejín kóts'en jatjoni nguiya tsja.

⁴⁰S'e ti kijí nguini Kjisoo xi ingoboaá ndejé xi 'mí Jordaán, kja nínga tjón atínda xta Juaa, kó kja kis'ijña. ⁴¹Kó achichí má xta xi jachókoón, kó bi katsó kui xtaa:

—Nga jakoxi, Juaa nde ngojín chiboa ndikón kats'én, tanga ngayeje ni xi katsó Juaa kjoaa Kjisoo, ni jakoxi boá.

⁴²Kó achichí má xta xi kis'ijiin Kjisoo kui nguindiee.

Bí ts'én k'ien Laá

11 S'e ngo nda xi oon xi 'mí Laá kis'ijña kjaa, nda xi chjiani nangui Betania, ndi nangui Nariyaa kojo ndichja xi 'mí Namartaa. ²(Kó kuí Nariyaa xi ndichja Laá, nda xi oon, kui xi katsanguijon ndasíjen se Ndiaa kó s'e tsjatoko kats'énxíjón). ³Kananguiya ngajó ndichja Laá tsí'e nga bi katsoo Kjisoo:

—Ndia' xta xi achichí tjoó, oon.

⁴Nga tsint'ie Kjisoo kui nií bi katsó:

—Kui chi'iin jmí tsi tsí'e nga koya, tsí'e nga xcha kjoajee Néná, kojo tsí'e nga xcha kjoajee ndií Néná.

⁵Kó Kjisoo achichí tjó kamaá Namartaa kojo ndichja kojo Laá. ⁶Nga tsint'ie Kjisoo nga oon Laá, ngui jó nixtin kamaá nguindie nínga tikón, ⁷s'e bi katsoó xta tsí'e:

—Tjián nguiná ingo ndiya nangui Judea.

⁸Kó xtaa Kjisoo bi katsó:

—Mostro', a foa'átsjienjiín nga xta judioo kamámejeén ts'ayaa ndijo, ¿kó a ti mején nguinií k'uín k'iaa?

⁹S'e Kjisoo bi katsó:

—¿A tiejójín ora tjiín nixtiin? Xta xi nga nixtin fotso'ba, stinguujín, ngat'a be ndi'íi kui ngasondiee, ¹⁰tanga tsi ngo xta xi nga jñoó fotso'ba, stinguí ngat'a jmi ndi'íjín nga jñoó.

¹¹S'e nguije katsó kui nií, bi katsó nguinií xtaa:

—Nda amingoná Laá kji'ifé, tanga an ts'énfits'enkja'áa.

¹²S'e bi katsó xta tsi'e:

—Ndia', tsi kji'ifé, kamandaya nguinií.

¹³Tanga Kjisoo katsó kui nií kjoaa nga je k'ien Laá, tanga xtaa kats'énkjó nga kjoaa nga tsjayojofé jakoxii nga tsíchjia Kjisoo. ¹⁴Kó s'e Kjisoo bi katsó chan chaan:

—Laá je k'ien, ¹⁵kó tsja mana kjoaa jún ngat'a k'iajín kis'ijña an tsi'e nga s'ijijnjú, tanga tjián nínga tikón.

¹⁶S'e nda xi 'mí Tomaa, xi nda'njo ki'mií, bi katsoó xtaa xi ngasee Kjisoo:

—Tjián ndatsa ñá, tsi'e nga koyajo.

Bi ts'én katsáya Kjisoo nga kuí boá xi kjoafoa'á'yaá kojo kjoamindyioon

¹⁷Nga jachó Kjisoo kamábe nga je nijún nixtinnii Laá nga je k'ien, kó nga je kji'liya ngo ngatsjo. ¹⁸Naxindá Betania tiña naxindá Jerusalen kis'ijña, ma ra tsi ta ján kilometro. ¹⁹Kó achichí má xta judio xi jachókoón Namartaa kojo Nariyaa, tsi'e nga kats'éndajoon kjoaa nga k'ien nts'ie. ²⁰S'e Namartaa nga tsint'ie nga Kjisoo je kjoachó, kijjkja'áyindiya, tanga Nariyaa nguia ndi'aa kis'ijña. ²¹Kó Namartaa bi katsoó Kjisoo:

—Ndia', tsi k'ie kixindyin ji, nde k'ienjín ra nts'ie án. ²²Tanga je be an nga ngayeje ni xi chjie'ee Néná, Néná tsjaá.

²³S'e Kjisoo bi katsó:

—Kjoa'á'yárii nts'ie.

²⁴S'e Namartaa bi katsó:

—Je be an nga kjoa'á'yá nguinií kji'a nga kjoa'á'yaá xta xi je jesón, nga kjuiet'a nixtin.

²⁵S'e Kjisoo bi katsó:

—Án boá xi kjoafoa'á'yaá kojo kjoamindyioon, kó xi s'ijiin an, nda tsi koya, k'uijña, ²⁶kó xi tikón kó s'ijiin an, nguítí koyajín, k'uijña ngatsje nixtin. ¿A s'ijiin kui nií?

²⁷S'e bi katsó Namartaa:

—Joon Ndia', kó s'ijinna nga ji xi Kristo xi ndií Néná, xi kjo'e kui ngasondiee.

Bì ts'én askandá Kjisoo ngatsjoó Laá

²⁸Kó nguije katsó kui nií Namartaa tsíchjiaa ndichja xi 'mí Nariyaa, kó tsíchjiajo sien nga bí katsoó:

—Je tikón Mostroo k'iee, kó ts'énchjiaa.

²⁹Kó nga tsint'ieé kui nií, tjién má jastjién kó kijíkoón Kjisoo, ³⁰kó Kjisoo nde kjié 'bos'ienjín ndi nangui chichií, ta kó kia tikón nínga kamábe Namartaa. ³¹Kó s'e xta judio xi síndojo ndi'aa Nariyaa xi ndyits'endajoón kjoaa nga je k'ien nts'ie, nga kamábe nga tatra kijí Nariyaa, kijítjinguí ngat'a kats'énkjó nga Nariyaa ngatsjoó Laá kijíkjandá.

³²Kó s'e nga jachó Nariyaa nínga tikón Kjisoo, nga kamábe Kjisoo, asiént'aa tikoó nga bí katsoó:

—Ndiá', tsi k'ie kixindyin ji, nde k'ienjín ra nts'ieé án.

³³Kó s'e Kjisoo nga kamábe nga ts'énkjandá Nariyaa kojo xta judioo, askandá ndatsa kui, on kamákón, kó nima kamaá, ³⁴kó bí katsó nga asíya:

—¿Ná ní akjanijínjúnú Laá?

S'e bí ki'míí Kjisoo:

—Ndiá', jabítsitsíjin.

³⁵Askandá Kjisoo. ³⁶S'e bí katsó já judioo:

—Tsitsíjenjúnú, kóts'en 'niú tjó kamaá.

³⁷Kó tjín kuí xtaa xi bí katsó:

—Kui ndaa xi kats'éntsijeén ndyikón ngo nda xi tika, ¿a kamájínrií kats'éndaya tsi'e nga k'ienjín Laá?

Kjisoo bí ts'én kats'énkja'á'yaá Laá

³⁸Ingo ndi'ya kamándasen nguinií Kjisoo, s'e kijí nínga tikón ngatsjoó ndie Laá. Kó kui ngatsjoó kuí boá ngo tixa xi kji'ixtioo ngo ndijo. ³⁹S'e Kjisoo bí katsó:

—Chje'éxínjúnú ndijoo.

S'e Namartaa, ndichja nda xi je k'ieen bí katsó:

—Ndiá', je ch'o jen, ngat'a je nijún nixtinnii nga k'ien.

⁴⁰S'e Kjisoo bí katsó:

—¿A jejín boá kixiaan nga tsi s'ijiin, xchie ngayeje kjoajee Néná?

⁴¹S'e kachje'éxín ndijo xi kji'ixtio ngantjoaa ngatsjoó. Kó Kjisoo iskjínink'a ndyikón nga bí katsó:

—Na'mi', ndok'óchji tsjaa ngat'a kanda'yé ní. ⁴²Je be an nga ngatsjé nixtin nda'yéní, tanga boá kixian an kjoaa xta xi síndot'ana, tsi'e nga s'ijiin nga ji xi kananguiyé ni.

⁴³S'e nguije bí katsó Kjisoo, askandáya nga bí katsó:

—¡Lá', tjitaxie!

⁴⁴Kó nda xi je k'ieen jataxie, se kojo tsja tjítsakjájón maá njño xi, kó kjen ngo poño tji'má. S'e Kjisoo bí katsó:

—Chjándojnú njño, kó t'íjñandéjúnú.

Bì ts'én índá jáxaá tsi'e nga si'ank'ien Kjisoo

(Matió 26:1-5; Marko 14:1-2; Rka 22: 1-2)

⁴⁵ Achichí má xta judio xi kijíkoón Nariyaa xi kamábe ni xi kats'én Kjisoo, kis'ijiin kui, ⁴⁶ tanga tjín kui xtaa judioo xi kijíkoón xta fariseoo kó katsáyaá ni xi kats'én Kjisoo. ⁴⁷ S'e já nguitokoo chiná'mii kojo já fariseoo kamátikó kó bì katsoó xkjín:

—¿Mí xi si'an, ngat'a kui ndaa achichí kjoandikón ts'én? ⁴⁸ Tsi ko'e'éndiée, ngayeje xtaa sa'ins'ijin, kó s'e kjindibá já xí chjiani Roma kó sa'inkjatsón nguindie ndikónná kó sa'inkjié naxindána.

⁴⁹ Tanga nda xi 'mí Kaifaa, ngo nda chiná'mi xi 'niú nk'a xaá kui nó jan, bì katsó:

—Nde tajmíjn ni xi yajnú jún, ⁵⁰ ti nde ni'áncjójínjnú nga nda kamáná tsi ta ngo tsí xi koya tangat'anii naxindaá, ta boajínnii tsi ngayeje naxindaá xi kjuie.

⁵¹ Kaifaa katsó kui nii, ngat'a kui xi tikón chiná'mi xi 'niú nk'a xaá kui noó, kó katsáyatjón xikoó ngo chjinie'eén Néná nga Kjisoo koyátjé xta judioo, ⁵² kó jmí tsi ta kuí tsí ni naxindaá, koya Kjisoo kjoaa nga kamatikó ngayeje ndíí Néná xi tjimásoón. ⁵³ Kó kuí ni nga ndeskande koó kji'a índá kui jaá nga sa'ink'ién.

⁵⁴ Kó kuí ni nga Kjisoo nguítí taxkiya kistso'bájín nguijiin xta judioo, tasá kjin kijí xtjeen nangui kjitiyaa, ngo nguindie xi 'mí Efraín, kó kia kis'ijñajo xta ts'i'e.

⁵⁵ Kó nguie kjimatiña s'ué paskuaa xta judioo, achichí má xta xi kijí naxindá Jerusalen nguindiee s'ué paskuaa ts'i'e nga sa'intsjie yojoo. ⁵⁶ Kó tjín xí tsangase Kjisoo, kó tjienga síndo nangoxii bì katsó nga asíyaá xkjín:

—¿Kó ts'en beé takónjnú? ¿A kjindibá kui s'ueé?

⁵⁷ Kó já nguitokoo chiná'mii kojo já fariseoo katsjá ngo kjoa, nga tsi tjín xí skuie Kjisoo kotsoya nínga tikón, kojo koonguíta'in ts'i'e nga kondoboa.

Bì ts'én akatiéjón ndasíjen toko Kjisoo

(Matió 26:6-13; Marko 14:3-9)

12 Jun nixtin nguie nguindiee s'ué paskuaa, kijí Kjisoo naxindá Betania, nínga tikón nda xi 'mí Laá, kui xi kats'énkja'á'yaá. ² Kó Kjisoo katse'eé ni chinie kjaa, Namartaa kats'énseén kó nda xi 'mí Laá kia kis'ijñajo Kjisoo t'a yamíxaa, ³ kó s'e Nariyaa iskjíbe masien litro ndasíjen soboa xi chjii xi 'mí nardo, s'e katsanguijon se Kjisoo, kó tsjatoko kats'énxjón ni, kó ngayeje ndi'aa kamásijen. ⁴ Kó ngo nda xi xta ts'i'e Kjisoo xi 'mí Juda Iskariotee, xi jaskan atíñá Kjisoo, bì katsó:

⁵ —¿Ánní nga tsi tasájín ján úchan ton ndenario kastiñá kui ndasíjeen, s'e kui toon xta nima xi jmí tonjín katse'eé?

⁶Judaá katsó kui nií, jímí tsi kjoaa nga tjoó xta nímāa, katsó kui nií kjoaa nga nda chejé boá, kó kui kis'ijñāa stsa toon, kó iskjíbechéjé ton xi ik'íyá. ⁷Kó s'e Kjisoo bí katsó:

—Xióchíin, ja'átjó kuí ndasíjeen tsí'e nixtin nga kjonijínna. ⁸Ngat'a xta nímāa ngatsjé nixtin k'uúndojojnú, tanga an jímí tsi ngatsjé nixtin kotíjñajójnú'un.

Bí ts'én índa já nguitokoo chiná'mii nga sa'ínk'ién Laá

⁹Achichí má xta judio xi kamábe nga kja tikón Kjisoo kó kijíkoón, jímí tsi ta kjoaa nga skuie tsí Kjisoo, kijí tsí'e nga skuie Laá, nda xi Kjisoo kats'énkja'á'yaá nguíjiin xta xi je jesón. ¹⁰Tanga já nguitokoo chiná'mii índa tsí'e nga sa'ínk'ién Laá nga, ¹¹ngat'a tangat'anii Laá nga achichí má xta xi judio xi kis'ijjiin Kjisoo

Bí ts'én ts'as'ien Kjisoo naxindá Jerusalen

(Matio 21:1-11; Marko 11:1-11; Rkq 19:28-40)

¹²Nga kamánguindyiojón, achichí má xta xi jachó s'ueé nga tsint'ié nga Kjisoo kjocho naxindá Jerusalen, ¹³kó iskjíbe tjiaa xkajén kó jataxie nga kijíkja'áyindiya Kjisoo kó bí katsó nga askandáya:

—'Naxié'éjne! ¡Ngatama chikonéé xi ndibaní ngajoo Ndiáná, nda Ree naxindá Israel!

¹⁴Kó Kjisoo ngo ndi bórró kasakoo xi kis'ijñasoón, xikó tsó xojon eén Néná nínga bí tsoó:

¹⁵Ngata ndakonjín majnú jún xta naxindaá Jerusalen, tsitsíjiin, nga k'ie ndibá nda Ree, xi tikónsoón ngo ndi bórró.

¹⁶Nga tjón tjón kamákjinjiin kui nií xta tsí'e Kjisoo, tanga nguije kamábe nga katse'eé kjoaje, kji'á kjin ja'átsjeen kojo kamákjiin nga jatjosón ni xi kjit'a kjoaa kui, kojo nga kui nií kini'aán.

¹⁷Kó xta xi nijan síndojo Kjisoo katsáya kjoaa kji'a nga kats'énkja'á'yaá Laá nguíjiin xta xi je jesoon. ¹⁸Kó tí kui kjoa nga jachókja'ayindiya kjín xta, kjoaa kjoandikón xí kats'én. ¹⁹Tanga xta fariseoo bí katsoó xkjín:

—A yajnú 'ne nga jímí ni kamájín si'án, ngat'a ngayeje xtaa kui ngasondiee fítjinguí Kjisoo.

Já griego xi bí ts'én tsangase Kjisoo

²⁰Kó kja nguíjiin xta xi kijí naxindá Jerusalen nga kijíts'endíkon kui s'ueé paskuaa tjimájín xta griego. ²¹Kui xtaa, kijíkontiñāa Nguiripee, nda xi chjiani Betsaida naxindá xí tikónjiin nanguí Galilea, kó bí ki'mií nga ik'índaseen:

—Ndia', mejénjne xchajne Kjisoo.

²²Nguiripee kijítsáyaá kui nií Jandree, s'e Jandree kojo Nguiripee katsáyaá Kjisoo. ²³S'e Kjisoo bí katsó:

—Je jachó chiboa nga koe'eé kjoaje ndíi nda xi'iin. ²⁴Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un, nga tsi ngo xojmaá to ndsokoan nño xi k'okajín t'ananguii kó tsi koyajín, k'uujñásoboá, tanga tsi koya, achichí to k'uié. ²⁵Xi tjoó kjoamindyioon, sa'ínchaja, kó xi ch'oo kjoamindyioon xikó ts'en tikón kui ngasondiee, tasá ts'énfóa'átjó ts'i'e kjoamindyion ngatsjé nixtiin. ²⁶Tsi tjín xi sa'ínsenna, ngatjandiba tjinguina, kó nínga kotíjña an, tì kia k'uujñá nda xi sa'ínsenna. Tsi tjín xi sa'ínsenna, Na'mina xí ts'énbendikón.

Bì ts'én katsáya Kjisoo nga si'ank'ien

²⁷Ngot'e achichí nda kjimaa inimana, ¿kó mí ni xi xian án? ¿Na'mi, 'naxié'é ní kui chiboa? Tanga kuí xá jachó an kui chiboa. ²⁸Na'mi, ngat'ieé kjoaje ja'éen.

Kó s'e kanda'yá ngo nda ndi'ak'ajmi jan xi bí katsó:

—Je tjíin kjoaje ji, kó k'uié nguinií ingo ndiya.

²⁹Kó ngayeje xta'kjín xi síndo k'iaa, xi tsint'ieé kui ndaa, cho'on boá katsó. Kje'e xi bí katsó:

—Ngo ndítsjiee Néná xi tsíchjiajo.

³⁰S'e Kjisoo bí katsó:

—Kui ndaa jmí tsi kjoaa an nga kanda'yá, kanda'yá tangat'anii jún. ³¹Ngot'e'né nga satíjeé xtaa kui ngasondiee, kó xi botixómaá kui ngasondiee ko'naxié. ³²Kó tsi nk'a chjanínk'ána kui t'ananguii, ngayeje xtaa xi kjindibákón tiñana.

³³Kó Kjisoo katsó kui nií ts'i'e nga kamákjiin xtaa kóts'en koya. ³⁴S'e bí katsó kui xtaa:

—Tangat'anii kjoakitií nga yajne nga Kristoo k'uujñá ngatsjé nixtin. ¿Ja kóts'en se ji nga ndíi nda xi'iin chjien nga xtjonik'á? ¿Yá ní boá kui ndíi nda xi'in xi'bi?

³⁵S'e Kjisoo bí katsó:

—Tá nguichiboa tsí nixtin nga tikónjinjnu ndi'íi, tanguínjnu tjienga tikónjnu ndi'íi, ts'i'e nga jñoó sakójiin jún, ngat'a xi tjimá nga jñoó, bejín ñá ndyífi. ³⁶Tjienga tikónjnu ndi'íi, s'ijin ngatamájnu ndi'íi, ts'i'e nga ndíi ndi'íi kamájnu.

Já judio xi bí ts'én s'ijinjiin Kjisoo

Nguije katsó Kjisoo kui nií, kijí, s'e kis'ijña'maa kui xtaa.

³⁷Tanga nda tsi kjín kjoandikón kats'éen Kjisoo nguindyikon kui xtaa, kis'ijinjiin kui, ³⁸kó boá ts'éen jatjosón ni xi katsó nda chjinie'eén Néná xi 'mí Isayaa nga bí katsó:

Ji Ndia', ¿'yání xi kis'ijiin énná?

¿Kó 'yání xi akakoo nga'niuú Ndianá?

³⁹Kuí ni nga kamájín kis'ijiin, ngat'a tì bí tì katsó Isayaa:

⁴⁰Íchjá ndyikon kui xtaa, kó kats'éntajá inimaa,

ts'i'e nga kamatsijenjiin ndyikon, kó ts'i'e nga kamakjínjiin inimaa,

tsi'e nga sa'ínk'oyá vojoo, kó an sa'indaya an.

⁴¹Kui nií xi katsó Isayaa ngat'a kamábe kjoajee Kjisoo, kó tsíchjia kjoaa kui.

⁴²Kó ngaskande tjin já xí tjiin xaá kis'ijiin Kjisoo, tanga tangat'anií xta fariseoo nga tsíchjiájin, tsi'e nga ikiyotjinguíjiin nguiyaa ndi'a nínga ndokjoa eén Néná. ⁴³Ngat'a tjo ngase kamaá kjoajee xtaa ta boajiin kjoajee Néná.

Eén Kjisoo kuí xí kotjénií xtaa

⁴⁴Tanga Kjisoo askandáya má nga bi katsó:

—Xi s'ijiin an, ánjin xi ts'ens'íjina, kuí xí katsanguiyana xi ts'ens'íjin, ⁴⁵kó xi bena, be xi katsanguiyana. ⁴⁶Án xí jé'e an xikoó ndi'íi kui ngasondiee, tsi'e nga ngayeje xi s'ijiin an, k'uijñáñjónjin. ⁴⁷Xi kuint'ie éna, kó sa'ínk'atjósónjin, ánjin xi kotijée, ngat'a jmí tsi jé'e an kui ngasondiee tsi'e nga sa'ínjée xtaa, jé'e án tsi'e nga k'oxi'éá an. ⁴⁸Xi sa'ínch'ona kó sa'ínjo'ojín éna, je tikoón xi kotíjeé, én xí je tsíchjia an, kuí xí kotíjeé nga kjocho níxtin nga kjuet'aa. ⁴⁹Ngat'a jmí tsi taxkiya tsíchjia an, Na'mina xi katsanguiyana kuí xí katsjana kui kjoabotíxoma xi ts'éenchjia an kojo xi s'e kuichjia an. ⁵⁰Kó be án nga kjoabotíxomaa kui, kuí xí kjoamindyion ngatsjé níxtiin. Kó kuí ni nga ngayeje ni xi xian án, ts'énxiya án xikó katsóna Na'mina.

Bi ts'én aniéjón Kjisoo se xta tsi'e

13 Kó nguindiee s'ué paskuaa, nga ja boa je be Kjisoo nga je jachó chiboa nga koeje kui ngasondiee s'e koejekoon Na'mii, xikó ts'en kats'éntjé xtaa kui ngasondiee, kats'éntjé ngaskande nga fet'a.

²Kó nga ndyikjinie nño nga kamájñoó, xindajín ndiabloo ja boa je ts'as'íeen nguijin inimaa Juda Iskariotee tsi'e nga sa'ínk'as'ien Kjisoo, ³Kjisoo ja boa je be nga Na'mii katsjaá nguiya tsja ngayeje nií, kó nga Néná jatjé ni kó nga ti kui koejekoon, ⁴jastjien nga ts'énkjinie nño, kó ja'áxin njño s'e iskjibe ngo njño xi ni'ánxijón ndsa s'e ít'a ndáyaá, ⁵s'e indyia ndójoa ngo ndástsié, kó s'e ít's'iyanii nga aniéjón se xta tsi'e, kó kats'énxijón njño ndsa xi íkjá ndáyaá.

⁶S'e nga katsobaá Ximo Peé, bi katsó kui ndaa:

—Ndia', ¿a jí konjín ndsako án?

⁷S'e Kjisoo bi katsó:

—Ni xi tjíts'en an, kjimakjínjiní ngot'e, tanga jaskan kamakjiin.

⁸S'e bi katsó Peé:

—Jmí níxtin konjín ji ndsako án.

S'e Kjisoo bi katsó:

—Tsi koe'éndiéjin ji, kamájín xtana kama ji.

⁹S'e bi katsó nguini Peé:

—Ndia', ja jmí tsi ta ndsako án xí tanjín, tanjín ji ndsa án kojo tokó án nga.

¹⁰S'e Kjisoo bi katsó:

—Xi je tsangóyá, chjiénjín nga konjón se, ngat'a je tsjie ngayeje vojoo, kó jún je tsjiejnú, nda tsi jmí tsi ngayejejnú.

¹¹Kjoaa ja boá je be Kjisoo 'yá xí sa'ínk'as'ien, kuí ni nga bi katsó: “Jmí tsi ngayejejnú nga tsjiejnú.”

¹²Nguije aniéjón se kui jaá, tsajá nguini njño, s'e kis'ijñat'a nguini yamíxaa, kó bi katsó:

—¿A kamákjínjún ni xi kats'en an? ¹³Jún, Mostro kojo Ndia ndyi'míjnú'un, kó nda kandokjoajnú ngat'a kuí án. ¹⁴Ja tsi an xi Ndiaa kojo xi Mostroo, kó aniejón an ndsakojnú, kojo jún chjien nga konjónjún se xinguijnú, ¹⁵ngat'a an je ijñajnú'un ngo chiboá, tsi'e nga si'ánjún ni xi je kats'en an. ¹⁶Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjún'un: Nda mosoo 'niújín ngase kama ta boajiín ndiaa, ti nde nda xi kananguiyaa nk'ajín ngase xaá ta boajiín xi katsanguiya. ¹⁷Tsi yajnú kui ni, achichí ra tsajjún tsi si'ánjún.

¹⁸Jmí tsi kjoaa ngayejejnú ni xi t'ixian an, je be an 'yání xi je ja'ajin an, tanga tsi'e nga kjojósón ni xi kjit'a xojon eén Néná nínga bi tsoó: “Xi k'ie ts'énkjinieja paan, kondrana je tikón.” ¹⁹Xiyajnú'un kui ni nguindiee nga kama, kia kamaa nga s'ijinjún nga án boá. ²⁰Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjún'un: Nga tsi tjín xi sa'ínkja'a nguia ndi'aa xi sanguiya an, án xí tjíts'enkjá'ana, kó xi tjíts'enkjá'ana an, ti tjíts'enkjá'a xi katsanguiyana.

Bi ts'én katsáya Kjisoo kjoaa nga Judaa kotíñá

(Matío 26:20-25; Marko 14:17-21; Rkq 22:21-23)

²¹Nguije katsó Kjisoo kui ni, achichí nda kamaá asién nixtiin, kó bi katsó: Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjún'un:

—Nga ngo jún xi sa'ínk'as'ienaa.

²²S'e xtá tsi'e Kjisoo asko'á xkjín nga ngo nga ngo kó nde kamákjínjiín kjoaa kui xi tjindókjoaa. ²³S'e ngo nda xi xtá tsi'e, kui xi tjó kamaá Kjisoo, xi kia tiña tikónt'aa, t'a yamíxaa. ²⁴Kó Ximo Peé kats'éntíyaa toko nga asíyaa Kjisoo 'yá ndaa xi tjítsó. ²⁵Kó s'e kui ndaa ít'aa toko niseen Kjisoo kó bi katsoó:

—Ndia', ¿'yá ndaa xi se ji?

²⁶S'e bi katsó Kjisoo:

—Kuí boá nda xi tsjaa kui paan ndyii.

S'e Kjisoo katsenguindá paan nguia tiboaa, s'e katsjaa Judá Iskariotee, ndií Ximoo. ²⁷Kó nguie iskjinnie Judaa kui ndso'boa paan, xindajín Satanaa ts'as'ienjiin vojoo. S'e Kjisoo bi katsó:

—Ni xi si'in, tsá ti'in.

²⁸Tanga nde ngojín xi síndo t'a yamíxaa xi kamákjiín mí kjoa nga boá katsó Kjisoo. ²⁹Ngat'a tjín xi kats'énkjó nga kjoaa nga Judaa kis'ijñaa stsa toon tsi kui ni nga Kjisoo bi katsoó: Ts'itsie ni xi chjiénná tsi'e s'ueé, axa tsi'e nga tsjaa chíí toon xtá nimaa. ³⁰Nguije iskjinnie Judaa kui ndso'boa paan, tjien má jataxie, kó je kjimajñó nga boá kamaá.

B̄i ts'én katsáya Kjisoo ngo kjoabotíxoma t̄jats̄ie

³¹Nguije jatax̄e Judaa, Kjisoo b̄i katsó:

—Ngot'e'ne nga x̄cha kjoajee ndíí ndá x̄i'iin, kó kuí x̄i x̄cha ni kjoajee Néná. ³²Tsi tangat'aniī kui nga x̄cha kjoajee Néná, ja t̄i Néná kokó kjoajee kui, kó Néná tsá sa'ín kui nii. ³³Jún boá ndi tsa'an, tā chiboa tsí n̄ixtin kot̄iñajójnú'un. Kūindyisejnú'un, tanga xikó kixiaan x̄ta judioo, t̄i boá t̄i xiánjnú'un: Nínga ts'én fí an, kamájín konguínjnú. ³⁴Ngo kjoabotíxoma t̄jats̄ie tsajnú'un: Tjó t̄i'ánjnú nga ngo nga ngo xinguujnú, xikó ts'en kats'entjójnú'un, t̄i boá t̄i ts'én t̄i'antjójnú xinguujnú. ³⁵Tsi tjó kamájín xinguujnú, ja kji'á nga x̄chajnú nga jún xi x̄tana.

B̄i ts'én katsáyatjón Kjisoo nga Peé k̄iajín tso'bájo an Kjisoo katso

(Mat̄io 26:31-35; Marko 14:27-31; Rkq 22:31-34)

³⁶S'e Ximó Peé b̄i katsoó Kjisoo:

—Nd̄ia', ¿ñání ti'mi?

S'e Kjisoo b̄i katsó:

—Nínga ts'én fí an, kamájín k'uintjinguí ni ngot'e, tanga sájin kama k'uín.

³⁷S'e t̄i b̄i t̄i katsó nguíní Peé:

—Nd̄ia', ¿mí kjoa nga kamájín kjuintjinguí ngot'e?, jmí nijín nda tsi tsja an kjoamindyionna tangat'aniī ji.

³⁸S'e Kjisoo b̄i katsó:

—¿A kjoajín nda tsi koye kjoaa an? Jakoxi, jakoxi ni xi xiaan: Nga nguindiee nga skandáya xanda x̄i'iin, ji ján ndīya k̄iajín tso'bájo an Kjisoo se jí.

B̄i ts'én katsáya Kjisoo nga kui xi ndīya ts̄i'e nga k̄jóchot'aa N̄a'mii

14 ¹Ngatá ndajín maá in̄imajnú, s'ijin ngatamájnú Néná, kó t̄i s'ijin ngatamájnú an. ²Ndi'aa N̄a'mina achichí ngūindie t̄jín, tsi boájin kji'i, je ra kixiyajnú'un, ja je ts'enfik'iñándajnú'un ngo ngūindie xi tsajún. ³Kó tsi kjuink'iñándajnú'un ngo ngūindie, kjoé'e ngūiná an nga kjoé'ekja'ajnú'un, ts̄i'e nga nínga kot̄iñna an k̄ia kūindyiónjnú nga. ⁴Kó ja je yajnú ndīyaá ngūindie nínga ts'én fí an.

⁵S'e b̄i katsó Tomaa:

—Nd̄ia', yajínjin nínga ti'mi, ¿ja kóts'en x̄cha ni jin ndīyaá?

⁶S'e Kjisoo b̄i katsó:

—Án boá xi ndīyaá, kojo xi kjoakixii, kojo xi kjoamindyioon, ta'yajín ni xi k̄jóchókoón N̄a'mii tsi ngat'aa ánjin. ⁷Tsi kamáyajnú'un, t̄i kamáya rajnú N̄a'mina. Ndeskande ngot'e je yajnú kuí, kó t̄i je kamáyajnú.

⁸S'e b̄i katsó Nguiripee:

—Nd̄ia', takijne N̄a'mii, kó s'ingojne.

⁹S'e Kjisoo b̄i katsó:

—¿Achichí kjín nixtin je kis'ijñajinjnú'un, kó a kjie yéjín ní Nguiripe'? Xi je kamábena t̄i je kamábe Na'mina, ¿kó, kóts'en boá se ji nga kokoo Na'mii? ¹⁰ ¿A s'ijinjín nga Na'mii tikónjiin, kó Na'mii tikónjinna? Kó én xí chjia an jmí tsi an xi ts'éenchjia an, Na'mi xi tikónjinna boá, kuí xí ts'én ngayeje nií. ¹¹ S'ijin ngatamaa nga Na'mii tikónjiin, kó nga Na'mii tikónjinna an, kó tsi jmí, s'ijin ngatamaa ni xi tjíts'en an. ¹² Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjnú'un: Xi s'ijiin an, xá xi ts'en an sa'ín ndatsa kui nga, kó yí'í ngase ni xi sa'ín, ngat'a Na'mii ts'énfikoon, ¹³ kó ngayeje ni xi chjie'ee Na'mii nga ja'éenna s'í'inkjin nga chjie'ee, sa'ín an, tsí'e nga xcha kjoaje Na'mii kji'a nga xcha ni xi sa'ín ndíí. ¹⁴ Tsi tjín ni xi chjie'e nguuyaa ja'éenna, tsjaa.

Bí ts'én katsáya Kjisoo nga sanguíyaná Asién Nixtiin Néná

¹⁵ Tsi tjójnú an, chjien nga si'ankjatjosónjnú kjoabotíxomana. ¹⁶ Kó án 'niú kuí'áa Na'mii, nga tsja ingo xi sa'índajonjnú tsí'e nga k'uuijñájojnú ngatsjé nixtin: ¹⁷ Kui Asién Nixtin xi kokóya kjoakixii, kui xi kamájín sakoo xtaa kui ngasondiee, ngat'a bejín, tanga jún je yajnú, ngat'a kia tikónjinjnú, kó kia k'uuijñájojnú.

¹⁸ K'uuijñáx'ianjínjnú'un, kjindibákón nguínjínun. ¹⁹ Nguichiboa nixtin, kó xtaa kui ngasondiee nguítí skuiejínna, tanga jún xchajnú'un, ngat'a tikón án, kó t̄i kuíndiyónjnú ndatsa jún. ²⁰ Kui nixtin jan xchajnú nga Na'mina tikónjiin, kó jún tindiyonjinjnú'un, kó án tikónjinjnú'un. ²¹ Xi tikoón kjoabotíxomana kó sa'í'inkjatjósón, kuí xí'ba xi tjoó an, kó xi tjoó an t̄i sa'íntjó Na'mina, kó án sa'íntjó an, kó kokoo 'yání an.

²² S'e bí katsó Judaa (tanga jmí tsi Juda Iskariotee):

—Ndía!, ¿kóts'en kokéjne jin 'yání jí, kó kokéjiin 'yání jí xtaa kui ngasondiee?

²³ S'e Kjisoo bí katsó:

—Xi tjoó an, sa'í'inkjatjósón kjoabotíxomana, kó Na'mina tjó sa'ín, kó kjindibáchonjne, kó ngo nguíndie nijan kuíndiyonjojne. ²⁴ Xi tjójiin an, ts'enkjátjósónjin kjoabotíxomana, kó én xí je tsint'íe ts'a'anjín, tsí'e Na'mi xi katsanguiyana boá.

²⁵ 'Kui nií xi je kixiyajnú'un kji'a nga kis'ijñajojnú'un. ²⁶ Tanga kui Asién Nixtiin Néná xi sa'í'ndajonjnú xi nguuyaa ja'éenna nga sanguíya Na'mina, kuí xí kokóyajnú ngayeje kui nií, kó sa'í'inkja'átsjienjnú ngayeje ni xi je kixiyajnú'un.

²⁷ Kjoaxióna k'uuijñájnú'un, kjoaxióna tsajnú'un, jmí tsi boá ts'én tsja an xikó ts'en tsja xtaa kui ngasondiee. Ngata ndajín maá inimajnú, t̄i nde ngata ndakonjín majnú. ²⁸ Je kanda'yájnú nga bí kixian an: Je ts'én fí an, tanga kjo'e'ekón nguínjínun. Tsi tjójnú an katsaki, tsjará kamájnú, ngat'a je kixiyajnú'un an nga Na'mina ts'énfikoon, ngat'a nk'a ngase xaá Na'mina t̄a boajíin án. ²⁹ Kó ngot'e ts'énxiyajnú'un kui nií, nguíndiee nga kama, tsí'e nga kji'a nguije kama, s'ijin kamájnú.

³⁰Nguiti tsiejín ngase ni kuichjiajojnú'un, ngat'a je ts'éndibá tiña xi botixómaá kui ngasondiee, kó kui tajmjín ni xi tjiín kjoaa an, ³¹ts'én án ni xi tsóna Na'mina xi katsanguiyana, tsi'e nga xtaa kui ngasondiee skuie nga tjóna Na'mina. Tisitjienjnu, xín tjián.

Bì ts'én katsáya Kjisoo nga kui xi n'niuú tostsije xí jakoxii

15 'Án xí n'niuú tostsije xí jakoxii, kó Na'mina kuí boá ndá xi ts'énxaá. ²Ngayeje tjia xi tjiín yojona xi jmí to tsjájín, na'mina kjoa'áxín, kó ngayeje tjia xi tsja to, sa'intsjie tsi'e nga kjín ngase to tsja. ³Jún je kamá tsjiejnú, kjoaa ngayeje én xí je katsáyajnú'un, ⁴si'ango ra yojójnú jún kojo an, kó kia kotjñajinjnú'un. Xikó ts'én nga nde ngojín tjiaa yaá xi tsja soboa to tsi kjaín koa'ajo n'niuú tostsijeé, tí boá tí kamájnú tsi k'iejín kuindyionjojnú'un.

⁵'Án xí n'niuú tostsijeé, kó jún xi tjiaa, xi k'uijñájona, ja tí kotjñajiin, kó achichí to koajaa, ngat'a tsi kjin kuindyionjnu'un jmí ni kamájnú si'an. ⁶Xi k'uijñajinjna, boá kamaa xikó maá ngo tjia xi jmí to tsjájín: bichá, xí, chja'á'yá, kó nguijin ndi'íi bichijmi tsi'e nga tí.

⁷Tsi si'ango ra yojojnú jún kojo an, kó tsi éna k'uijñajinjnu, ngayeje ni xi chjia'ajnú, ko'e'ejnú. ⁸Kuí nii xi kamaya ni kjoajee Na'mina nga achichí kjín to k'uiéjnú, kó boá ts'én nga xtana kamájnú. ⁹Xikó ts'én tjoó an Na'mina, tí boá tí ts'én tjóna jún, tindyionjinjnu kjoatjóna. ¹⁰Tsi si'ankjatjosónjnu kjoabotíxomana, kjoatjóna kuindyionjinjnu, xikó ts'en tjts'enkjatjosoon kjoabotíxomaa Na'mina, kó kjoatjó tsi'e tikónjiin.

¹¹Kuí nii xi kixiyajnú'un, tsi'e nga k'uiéjnú kjoatsjana, kó kjotjosón kjoatsajnú. ¹²Kuí xi'bi xi kjoabotíxomana: Nga tjósi'ánjnu jak'ie ja nga jan xinguijnu, xikó ts'en tjó tjts'enjnu'un. ¹³Nde ngojín xi tjín ngaseé ngo kjoatjó xi 'niú je, xikoó ngo xi tsja kjoamindyioon tangat'anii amingoo. ¹⁴Amingona má jún, tsi si'ánjnu ni xi xian an. ¹⁵Nguiti mosojín xiánjnu'un, ngat'a mosoo bejín ni xi ts'én ndia tsi'e, tanga amingo kixiánjnu'un, ngat'a ngayeje ni xi katsáyana Na'mina je kixiyajnú'un. ¹⁶Júnjín xi kachje'ejinjnu'un, án xí ja'ajinjnu'un, kó je katsanguiyajnú'un tsi'e nga konguínjnu kó k'uiéjnú to, ngo to xi k'ondíyaa ngatsjé nixtin, tsi'e nga ngayeje ni xi chjie'ée Na'mina nguiyaa ja'éna, tsjaá. ¹⁷Kuí xi'bi xi kjoabotíxomana: Tí'antjónú jak'ie ja nga jan xinguijnu.

Bì ts'én katsáya Kjisoo nga xta ngasondiee sa'ínch'ojnú

¹⁸Tsi sa'ínch'ojnú xtaa kui ngasondiee, ngatja'átsjienjnu nga tjón án kats'éench'ona s'e kats'éench'ojnú jún. ¹⁹Tsi kui ngasondiee ndokjoajnú, sa'íntjónú xtaa kui ngasondiee xikó ts'en ts'éntjó xta tsi'e, tanga kuijín ngasondiee ndokjoajnú, ngat'a án xí ja'ajinjnu'un nguijin xtaa kui ngasondiee, kuí ni nga xtaa kui ngasondiee ts'ench'ójnu. ²⁰Ngatja'átsjienjnu én xí je kixiánjnu'un: “Mosoo nk'ajín ngase xaá ta boajín ndiaa.” Tsi je ikiyotjinguina, tí kuyotjinguinjnu jún nga, tsi ndyini'ánkjatjosónjnu éna, ja

tí s'í'ankjatjosón énjnú nga. ²¹Ngayeje kui nií xi sa'ínjojnú xtaa tangat'anií ja'éнна, ngat'a bejín 'yání xi katsanguiyana.

²²'Tanga tsi je'éjín an, kó tsi tsichjiaojín an kui xtaa, nde jmí jéjínraa, tanga ngot'e nde jmí ni katsojín kjoaa jeé. ²³Xi ch'oo an, tí ch'oo Na'mina. ²⁴Tsi kats'én jan an nguújiin kui xtaa ni xi kjié ngo xi ts'én, jmí jéjínraa, tanga ngot'e je kamábe kui nií, kó tí kui ra xí kats'énch'ona an kojo Na'mina. ²⁵Tanga ngayeje kui nií kjima tsí'e nga kjifotjosón ni xi kjit'a xojon kjoakitíi kui xtaa, xi bí tsó: "Nde jmí kjoajín nga kats'énch'ona."

²⁶'Tanga nga kjo'e xí sa'índajoon, kui xi sanguiya an tangat'anií Na'mii, kui Asién Nixtiin Néná xi jakoxi xi sanguíya Na'mii, kuí xí chistikona kama kó kuí xí kuichjia kjoaa an, ²⁷kó kojo jún kondókjoajnú kjoaa an, ngat'a kia kixindyionjojnú'un ndeskande kóo nga kítjats'een.

16 ¹Kui nií xi je kixiyajnú'un, tsí'e nga stinguíjínjú. ²Kuiyotjinguíjínjú ndi'a nínga ndokjoa eén Néná, kó ngaskande kjocho chíboa nga tjín xi sa'ínk'iénjú, kó sa'ínkjó nga xaá Néná xi tjíts'én. ³Kó kui nií sa'ín ngat'a bejínna, kó tí bejín Na'mina. ⁴Tanga ts'énxiyajnú'un kui nií, tsí'e nga, nga kjocho chíboa kjoa'átsjienjú ni xi je kixian an.

Bí ts'én katsáya Kjisoo ni xi sa'ín Asién Nixtiin Néná

'Kixiyajínjú'un kui nií nga íts'iyanií, ngat'a kia kis'íjñajojnú'un. ⁵Tanga ngot'e je ts'énfikoón xi katsanguiyana, kó nde ngojín jún xi bí katsona: ¿Ná ti'mi? ⁶Ngat'a je kixiyajnú'un kui nií, kuí ni nga ndasen tikón inímajnú. ⁷Tanga ni jakoxi xi t'íxianjú'un: Tasá nda kamájnú nga kjuin án, ngat'a tsi kjuinjín an, kui xi sa'índajonjú kjo'e'ekónjínjú, tanga tsi kjuin án, án xí sanguiya an. ⁸Kó nga kjíndibá Asién Nixtiin Néná, sa'ínkie xtaa kui ngasondiee kjoaa jeé, kókoó kjoakixii kojo kjoaa kjoani'ánjeé. ⁹Kjoaa jeé, ngat'a kis'íjinjín an, ¹⁰kjoaa kjoakixii, ngat'a je ts'énfikoón Na'mina, kó nguítí xchajínjú'un, ¹¹kó kjoaa nga ni'ánjeé, ngat'a kui xi botixómaá kui ngasondiee je kini'ánjeé.

¹²'Achichí ni xi tikónna xi xiánjú'un, tanga tsi xiyajnú'un ngot'e kamakjínjínjú, ¹³tanga nga kjíndibá Asién Nixtiin Néná xí jakoxii, kuí xí kokojnú ni xi kjoakixi, ngat'a jmí tsi kui xi kuichjia soboa, ni xi kuint'íe xí kuichjia, kó kuí xí kotsoya ni xi s'e kama. ¹⁴Kuí kokó kjoajena, ngat'a sakó ni xi tsa'an, kó kuí xí kotsoyajnú. ¹⁵Ngayeje ni xi tjín Na'mina tsa'an boa, kuí ni nga boa kixian an nga nina skíbe, kó kotsoyajnú.

Bí ts'én katsáya Kjisoo nga kjoandaseen kjoatsja kama

¹⁶'Je tá ngui chíboa tsí nixtin chaja nga nguítí xchajínjú'un, s'e tí ngui chíboa tsí nguíní nixtin nga xcha nguínjínjú'un, ngat'a Na'mina ts'énfikoón.

¹⁷S'e bí katsoó xkjín xtá tsí'e Kjisoo:

—¿Mí ni xi mejeén katsó Kjisoo nga bí katsó: Je tá ngui chíboa tsí nixtin chaja nga nguítí xchajínjú'un, s'e tí ngui chíboa tsí nguíní nixtin nga xcha nguínjínjú'un, kojo: Ngat'a Na'mina ts'énfikoón? ¹⁸Kó tí bí tí katsó nguíní

xkjín: ¿Mí ni xi mejeén tsó “ngui chiboa tsí nixtin”? makjínjinná ni xi chjia.

¹⁹Kjisoo kamákiín nga tjín ni xi kamámejeén kosíyaá xta tsi'e, kó bi katsoó:

—¿A ndyibosíyajnúu xinguijnú kjoaa nga bi xian an: Je ta ngui chiboa tsí nixtin chaja nga nguiti xchajínjún'un, s'e ti ngui chiboa tsí nguiní nixtin nga xcha nguiníjún'un? ²⁰Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjún'un, nga jún xcha'ájnú, kojo nima kamájnú, kó xtaa kui ngasondiee tsja kamaa, tanga nda tsi ndasen kamájnú, kjoandasenjún kjoatsja kama. ²¹Ínchjiín nga tseen ndi, ndibá tsindiioo, ngat'a je jachó chiboa nga tsen ndii, tanga nguije katsen ndii, je nguiti foal'átsjienjiín kjoanima, ngat'a tsja kamaá nga je katsen ingo ndi kuí ngasondiee. ²²Kó jún ndasen kjimajnú ngot'e, tanga nga skuie nguiníjún'un, tsja kamaa inimajnú kó nde ngojín xi kamaa kjoa'áxínjún kjoatsjajnú.

²³Kó kui nixtin jan nguiti ingojín ni xi kosiyájnú'un. Jakoxi, jakoxi ni xi xiánjún'un, nga ngayeje ni xi ja'éna chjie'éé Na'mina, tsjaá. ²⁴Ngaskande ngot'e, kjie ngo ni xi ja'éna chjiá'ájnú, chjia'ajnú, kó ko'e'énjún, tsi'e nga kama ndojo kjoatsjajnú.

Bi ts'én katsáya Kjisoo nga kui je kats'eén kui ngasondiee

²⁵Ngayeje kui ni xi je kixiyajnú'un énkjín xi kats'enkjien án, tanga je makjachó chiboa nga nguiti boajín ts'en kuichjiajojnú'un, kuichjiajo chan chanjún'un kjoaa Na'mina. ²⁶Kui nixtin jan ja'éna chjia'ajnú, kó xiyájnú'un nga nde kama chjiénjín tsi an 'niú kuí'áa Na'mina kjoaa jún, ²⁷ngat'a ti kuí ní Na'mina xi tjoó jún, ngat'a jún kini'ántjójnú'un an kó kis'ijinjún nga Néná xi katsanguiyana. ²⁸Na'mina xí katsanguiyana, kó jé'e an kui ngasondiee, kó k'uijñá nguiñá an kui ngasondiee, kó kjuinkónguiñá Na'mina.

²⁹S'e bi katsó xta tsi'e Kjisoo:

—Ngot'e'né nga tindokjoe chan chan ji, kó nguiti ni'ínkjinjín ji énkjín.

³⁰Ngot'e'ne nga je yajne nga ye ji ngayeje nii, kó nga nde chjiénjín nga ngo xi kosíyaá, kuí ni nga s'ijinjne nga Néná xi katsanguiyaa.

³¹S'e Kjisoo bi katsó:

—¿A je s'ijinjún ngot'e'ne? ³²Je jachó chiboa, nga stsojojnú nga ngo nga ngojún, kó k'uijñásoboajnú'un, tanga tikón soboajín an, ngat'a Na'mina tikónjona. ³³kui nii xi je kixiyajnú'un tsi'e nga sakojnú kjoaxióna. Achichí kjoanima kuitjatiójnú kui ngasondiee, tanga ti'an'niátakónjún'un, ngat'a an je kats'een kui ngasondiee.

Kjisoo bi ts'én tsíchjiatjé xta tsi'e

17 Kui nii xi tsíchjia Kjisoo, kó iskjink'a ndyikon ndi'ak'ajmi jan, s'e bi katsó:

—Na'mi', je jachó chiboa, takii xtaa kjoaje ndii, tsi'e nga ndii kokoó xtaa kjoaje tse, ²xikó ts'en katse'éní xá nga an kotixomaa xtaa, kojo tsi'e nga an

tsjaa kjoamindyion ngatsjé nixtiin ngayeje xta xi ji katse'éé. ³Kó kuí xí'bi xi kjoamindyion ngatsjé nixtiin: nga skuiee ji, nga ta jí tsí xi Néná xí jakoxi, kojo Jesukristoo, kui xi kananguiye ji.

⁴An je ako an kjoaje k'ie t'anangui kó je kats'enkjatjosón an ni xi katse'éní nga sa'in an. ⁵Ngot'e'ne Na'mi', t'a nínga tindyin te'é ní kjoaje xi kis'liena nga kis'ijñajoo, nguindiee nga kamánda kui ngasondiee.

⁶Je kixiyaa ja'éen ngayeje xta xi tjín kui ngasondie xi katse'éní, tse kamá, kó án katse'éní, kó je ndyits'enkjatjosón éen. ⁷Ngot'e'né nga je be nga ngayeje ni xi ji katse'éní, kia kjindibáni nínga tindyin ji. ⁸Ngat'a én xí katse'éní, je katsjaa, kó iskjíbe, kó je kamábe nga jakoxi nga ji xi jatjoñaá, kó je kis'ijjín nga ji xi kananguiyé ni.

⁹An 'niú ts'én mí'á an kjoaa kui xtaa, jmí tsi kjoaa xtaa kui ngasondiee, ts'énmí'áñaá kjoaa xta xi katse'éní, ngat'a jí tse, ¹⁰kó ngayeje ni xi tsá'an tse boá, kó ni xi tse tsá'an boá, kó kjoajena ya kjoaa xikó ts'en síndo kui xtaa.

¹¹Kó je nguiti kuijín ngasondiee tikón an, tanga kui xtaa ta kó kia síndo, kó án kia ts'énfikoon ji. Na'mi tsjie', xta xi katse'éní, chíin nga ti'inkjín nga'niuú ja'éen, tsi'e nga ngo kama xikó ts'en ngo má ñá. ¹²Nga kis'ijñajo an kui xtaa k'ie kui ngasondiee, askoon nga'niuú ja'éen nguijín kui xta xi katse'éní, kó askoon, kó nde ngojín xi kichajá, ta kuí tsí ndi kichajaá, tsi'e nga kjoatjosón ni xi tjít'a xojon éen.

¹³Tanga ngot'e'ne je ts'énfikoon, kó kui nií ts'énxiyaa xtaa kui ngasondiee, tsi'e nga k'uié ndojo ndojoó kjoatsjana. ¹⁴An je katsjaa éen, kó xtaa kui ngasondiee kats'énch'o, ngat'a jmí tsi kui ngasondiee chjiani, xikoó án nga tí jmí tsi kui ngasondiee chjia an. ¹⁵Jmí tsi 'niú ts'énmí'áá tsi'e nga chje'éxín ji kui xtaa kui ngasondiee, ts'énmí'áñaá tsi'e nga xín si'inkje'ee xindajín. ¹⁶Kuíjín ngasondiee chjiani, xikó ts'en tí jmí tsi kui ngasondiee chjia an. ¹⁷Ti'intsjie ni ji nguiyaa kjoakixii, ngat'a jakoxi éen. ¹⁸Xikó ts'én kananguiyé ni kui ngasondiee, tí boá tí ts'én katsanguiya an kui xtaa kui ngasondiee, ¹⁹kó tangat'anií kui nga matsjie yojona, tsi'e nga kama tsjie kui xtaa nguiyaa kjoakixii.

²⁰Tanga jmí ta kjoaa kuí tsi xtaa xi ts'énchjiaa, ts'énchjiañaá an kojo kjoaa xta xi s'ijjín an kjoaa én xí kuichjia kui xtaa, ²¹tsi'e nga kama ngo, xikoó ji Na'mi', nga ngo má ñá ji kojo an, tí boá tí ts'én nga ngo ngatama kui xtaa kojo ñá, tsi'e nga s'ijjín xtaa kui ngasondiee nga ji xi kananguiyé ni. ²²Kó kui kjoaje xi katse'éní, je katsjaa kui xtaa, tsi'e nga kama ngo xikoó ñá nga ngo má, ²³ngatama ngo kui xtaa kojo an, kó ji kojo an, tsi'e nga kjóchot'aá kjoaa ngotjín xí jakoxii, tsi'e nga xtaa ngasondiee skuiee nga ji xi kananguiyé ni, kó nga tjoó kui xtaa xikó ts'en tjoó án.

²⁴'Na'mi', kui xta xi je katse'éní, mejénna nga nínga tikón an, tí kia k'uíndojoa, tsi'e nga skuiee ngayeje kjoaje xi katse'éní, ngat'a kini'intjé ní ndeskande koó nga ítjats'ennii kui ngasondiee. ²⁵Na'mi' kixi', nga jakoxi xtaa kui ngasondiee kamábejín, tanga beñaá jí, kó kui xtaa be nga jí xi

kananguiyé ni, ²⁶kó án je katsáyáa ja'éen, kó tã kó xiyáa, tsí'e nga kjoatjé xi katse'éní k'uieé kui xtaa, kó án kotíjñajijn kui xtaa.

Bí ts'én kandobá Kjisoo

(Matí 26:47-56; Marko 14:43-50; Rkq 22:47-53)

18 Nguije katsó Kjisoo kui nií, kijjjo xta tsí'e ngándá xi ingoboaá xonga xi 'mí Sedroon, nínga tikón ngo nguindie nínga matjie ni, kó kĩa ts'as'ienjo xta tsí'e. ²Kó Judaa nda xi tjíts'enk'ás'ién Kjisoo, tí kamábe kui nguindiee, ngat'a achichí kijn ndiya nga Kjisoo ítikó xta tsí'e kui nguindiee. ³Kó Judaa jachó kui nguindiee kó tlienjo jajún, kojo jajún xi konda ndi'aa já nguitokoo chiná'mii kojo já fariseoo, nga jachó kĩa ndiyia'a ndi'ífóko kojo yá xí tjítokó ndi'lí, kojo kichá. ⁴Tanga Kjisoo, ja boá je be ngayeje ni xi kamaa, kó jataxie nga bí katsoó kui jaá:

—¿'Yá xí ndyímindyiséjnú?

⁵S'e bí katsó kui jaá:

—Kjisoo nda nasarenoo xí ndyímindyiséjne.

Kó Kjisoo bí katsó:

—Án boá.

Kó Juda Iskariotee, nda xi kats'énk'as'ien Kjisoo kĩa tso'bájo kui jaá.

⁶Nguije: “Án boá”, katsó Kjisoo, ngaxton kijí kui jaá, kó ixó t'anangui. ⁷S'e Kjisoo tí asíya nguinií kui jaá nga bí katsó:

—¿'Yá xí ndyímindyiséjnú?

S'e bí katsó nguinií kui jaá:

—Kjisoo nda Nasarenoo.

⁸S'e Kjisoo bí katsó:

—Ja je boá kixiánjnú'un nga an, ja tsi an xi ndyímindyiséjnú'un, tí'ankjijnú kui xtaa.

⁹Kui nií kamá tsí'e nga kjoatjosón ni xi tsíchjia Kjisoo nga bí katsó: “Xta xi katse'éní nde ngojín kats'enchaja an.” ¹⁰Kó s'e nda xi 'mí Ximoo Peé, ts'axié kichá espadaa, kó kats'én'oón nga tsatie tjibonijon kixi Malkoo, ngo nda mosoo chiná'mi xi 'niú nk'a xaá. ¹¹S'e Kjisoo bí katsoó Peé:

—Nanguís'in nguinií kichá espadaa tjixinkichaa, kui kjoanima xí ts'éntsjana Na'mii, ¿a chjiénjín nga kjo'atio an?

Bí ts'én tsanguínjo Kjisoo nguindyikon jáxaá

(Matí 26:57-58; Marko 14:53-54; Rkq 22:54)

¹²Kó s'e jajuún, nda nguitokoo jajuún, kojo jajún xi konda ndi'aa já judioo katsobá Kjisoo kó íta'niú, ¹³kó tjón nda xi 'mí Anaas tsanguínjoo, ngat'a chi'yaá Kaifaa ma, nda xi chiná'mi xi 'niú nk'a xaá kamá kui noó, ¹⁴kó kui nda xi 'mí Kaifaa xi indyí'á xta judioo, boá katsoó nga nda ngase nga tã ngo tsí nda xi koya tangat'anii xta naxindaá.

Bì ts'én kis'ijña Peé nditsen ndi'aa nda xi 'mí Anaas

¹⁵Kó kijítjinguui Kjisoo Ximo Peé kojo ingo xta tsi'e Kjisoo. Kó kui ndaa ja boa je be chiná'mi xi 'niú nk'a xaá, kó ts'as'ienjo Kjisoo nguiyaa nditsen ndi'aa chiná'mi xi 'niú nk'a xaá, ¹⁶tanga Peé t'a ngantjoaa nditseen kis'ijña. S'e kui nda xi xta tsi'e Kjisoo xi ja boa je be chiná'mi xi 'niú nk'a xaá tsíchjijajo na xi konda ngantjoaa, s'e kats'énk'as'ien Peé nga. ¹⁷Kó s'e na chjinie'bo xi konda ngantjoaa bì katsoó Peé:

—¿A kojo jíjín xi xta tsi'e Kjisoo nga?

Kó bì katsó Peé:

—Jmí, ánjín boa.

¹⁸Kó kjoaa nga achichí nch'án kamá kui nixtiin, já mosoo chiná'mii kojo jajún xi konda nangoxii, ngo ndi'í ítsié xi kis'indot'a tsi'e nga kats'én'asoo yojoo, kó Peé kìa kis'ijñajiin kui jaá nga.

Nda xi 'mí Anaas bì ts'én kats'énkijents'oa Kjisoo

(Matío 26:59-66; Marko 14:55-64; Rkq 22:66-71)

¹⁹Kó nda chiná'mi xi 'niú nk'a xaá asíyaa Kjisoo kjoaa xta tsi'e kojo kjoaa ni xi akóyá. ²⁰S'e Kjisoo bì katsó:

—An, ngongá nínga tsijen tsíchjijajo an xtaa kui ngasondiee, ngatsjé nixtin akoyáa nguiya ndi'a nínga ndokjoa eén Néná kojo nguiya nangoxii, nínga matikó ngayeje xta judioo, jmí nixtin nínga 'ma tsíchjijajo an. ²¹¿Ánní nga an tibosíye ní kuí nii? Tasíyee xta xi je tsint'iéna, kuí xí be ngayeje ni xi je tsíchjia an.

²²Kó kui nii tjítsó Kjisoo nga ngo ndajun xi kondaa xi tikón kìa tsat'a t'anijon nga bì katsoó:

—¿Ánní nga boa ts'én ndokjoeje chiná'mi xi 'niú nk'a xaá?

²³S'e Kjisoo bì katsó:

—Tsi ndajín kji'i ni xi tsíchjia an, t'íyé ji ñání nínga ndajín kji'i, kó tsi nda kji'i ni xi tsíchjia an, ¿ánní nga t'ibéní?

²⁴S'e Anaas ta kó tjitá'niuú Kjisoo nga katsanguiya nínga tikón nda xi 'mí Kaifaa, nda chiná'mi xi 'niú nk'a xaá.

Bì katsó Peé nga kijaín tso'bájo Kjisoo

(Matío 26:71-75; Marko 14:69-72; Rkq 22:58-62)

²⁵Kó Peé ta kó tikón kixi nga tjíts'en'ásoo yojoo, kó bì ki'mií:

—¿A kojo jíjín xi xta tsi'e Kjisoo nga?

Kó bì katsó Peé:

—Jmí, ánjín.

²⁶S'e ngo nda mosoo chiná'mi xi 'niú nk'a xaá xi xkjín má ndajun kui xi Peé tsatiee tji'bonijon, bì katsoó:

—¿A ánjín xi kamábee nga tindyinje Kjisoo, kìa nínga tjitjie nii?

²⁷Jmí ánjín boa, tì katsó guiní Peé, kó tì kji'a askandáya xanda xi'iin.

Bì ts'én tsanguínjo Kjisoo nguindyikòn Pilatoo

(Matió 27:1-2, 11-31; Marko 15:1-20; Rka 23:1-5, 13-25)

²⁸Tsanguínjo Kjisoo nguindyikòn Kaifaa kiá ndi'a nínga ni'ánjeé xtaa nínga tikón nda xtitjón xi chjiani Roma. Kó kui jaá ts'as'iénnjín ndi'a pretorioo ts'i'e nga kama ndándjín, kó boá ts'én kama skjinie nñoó s'ué paskuaa. ²⁹S'e jataxie Pilatoo kó bí katsoó kui xtaa:

—¿Mí xí ndyifonguita'injnú kui ndaa?

³⁰S'e bí katsó kui xtaa:

—Tsi ndaxta kui ndaa nde k'iejín ra j'éjejo jin.

³¹S'e bí katsó Pilatoo:

—Ja tanguínjojnú, kó tì'anjéjnú xikó tsó kjoakitijnú.

Kó xta judioo bí katsó:

—Tsjandiejínje kjoakitii nga tjín xí si'ank'ienjne.

³²Kui nii kamá ts'i'e nga jatjosón ni xi katsó Kjisoo, nga katsáya kóts'en koya. ³³Kó s'e Pilatoo tì ts'as'ien nguini ndi'a nínga ni'ánjeé xtaa, kó tsíchjiaa Kjisoo, s'e bí katsoó:

—¿A jí xí nda Ree xta judioo?

³⁴S'e Kjisoo bí katsó:

—¿A tì jí xí boá t'ise soboe, axa tjín xi je tsíchjiajoo kjoaa an?

³⁵S'e bí katsó Pilatoo:

—¿A nda judioo án? Tì kuí ní xta naxindáa kojo já nguitokoo chiná'mii xi kats'énk'as'ieen k'iee. ¿Mí ni xi kini'ín ji?

³⁶S'e Kjisoo bí katsó:

—Kuínjín nguindie nínga botíxomaa kui ngasondiee chjia an, tsi kui nguindie nínga botíxomaa chjia an, mosona nde katsjandiejín ra nga xta judioo kats'énk'as'ienna, tanga nguindie nínga botíxomana k'iejín chjiani.

³⁷S'e bí katsó nguini Pilatoo:

—¿Aan, ja re jí tsoboá?

S'e Kjisoo bí katsó:

—Jí xí boá t'ise nga re an. Ja kuí ni katsen an, kó ja kuí ni nga j'ée an kui ngasondiee, ts'i'e nga xiyá an ngayeje kjoakixii. Ngayeje xta xi chjiani kjoakixii nt'ie ndana.

³⁸S'e bí katsó Pilatoo:

—¿Kó mí ni xi jakoxii?

Bì ts'én katse'éjeé nga si'ank'ien Kjisoo

(Matió 27:15-31; Marko 15:6-20; Rka 23:13-25)

Kó nguije boá katsó Pilatoo, kijikoón nguinií xta judioo kó bí katsoó:

—Jmí kjoajín nga sa'ínjée kui ndaa. ³⁹Tanga jún je kamángájnú nga xki nga ma s'ué paskuaa ngo xi 'boxié an ndoboya. ¿A mejénjnú nga k'uijnándé án nda Ree xta judioo?

⁴⁰Kó s'e ngayeje xtaa askandáya nguinií nga bí katsó:

—Jmí ngata Kjisoojín, tásá Barrabaa.

Kó kui nda xi 'mí Barrabaa nda chejé kamá.

19 Kó s'e Pilatoó katsjá kjoa nga akjaa Kjisoo. ²Kó jajuún kats'enda ngo korona nda'yá, kó í'á toko Kjisoo, kó ngo njño koán kats'énkajá, ³kó kijíkoón kui jaá nga bĭ katsoó:

—¡Tinde nda Ree xta judio!

Kó akjat'a t'anijon.

⁴Kó tĭ jataxie nguini Pilatoó kó bĭ katsó:

—Tsitsĭjenjnú, ts'axié nguiná an, tsĭ'e nga kamakjĭnjnú nga jmí jéjĭin Kjisoo.

⁵S'e jataxie Kjisoo nga je tji'á toko korona nda'yaá kojo nga je ts'ényajá njño koaán. Kó bĭ katsó Pilatoó:

—¡K'ĭe tikón kui ndaa!

⁶Kó nga je kamábe kui já nguitokoo chiná'miĭ kojo jajún xi konda nangoxii, askandáya má nga bĭ katsó:

—¡Tjat'e ji kro! ¡Tjat'e ji kro!

Kó bĭ katsó Pilatoó:

—Tanguĭnjojnú, kó jún tjat'ajnú kro, ngat'a je boá kixian an nga jmí jéjĭin.

⁷Kó xta judioo bĭ katsó:

—Jĭn tikónjne ngo kjoakiti, kó kui kjoakitĭ tsó nga chjien nga koya, ngat'a ndíí Néná katsoó yojoo.

⁸Nga tsint'íe kui niĭ Pilatoó, achichí katsakjon ngase. ⁹Kó tĭ ts'as'ien nguini nguĭya ndi'a nínga ni'ánjeé xtaa, kó tĭ bĭ tĭ katsó nguiniĭ Kjisoo:

—¿Ná ndokjoe ji?

Tanga Kjisoo jmí ni katsójĭn.

¹⁰S'e Pilatoó bĭ katsoó Kjisoo:

—¿A mejénjĭin kondókjoeje ní? ¿A yéjĭn nga tjĭnna xá tsĭ'e nga kot'aa kro kó tĭ tjĭnna xá tsĭ'e nga kuĭntjoeen?

¹¹S'e Kjisoo bĭ katsó:

—Nde ngo xájĭin tsĭ'e nga si'injé ní, tsi Nénájĭn xi katsjaa kui xaá, kó kui ni nga kui nda xi nguĭya ndse kats'énk'as'ienna tsie ngase jé tjĭin.

¹²Ndeskande koó kji'a Pilatoó kamámejeén iskjĭndó, tanga xta judioo askandáya má nga bĭ katsó:

—Tsi si'inkjĭ ndé kui ndaa, amingoo Sesajĭn ji, ngayeje xí mejeén nda re ts'én yojoo, kondraa nda Emperadoo boá.

¹³Kó nguĭje tsint'íe kui niĭ Pilatoó, ts'axié Kjisoo nditseen, s'e kats'énk'ĭjĭnasón yaxirĭe xi 'bĭndosón xta xi ni'ánjeé, kĭa ngo nguĭndie xi 'mí Gabataa nga én ebreo (Nguĭndie xi kjiyaá ndĭjo, tsó kui eén). ¹⁴Kuí má nĭxtin nga tji'bĭjĭnanda s'ué paskuaa, nguĭje ma kama ndis'ué. Pilatoó bĭ katsoó xta judioo:

—¡Jé'en k'ĭe tikón nda Rejnú!

¹⁵Tanga kui jaá bĭ katsó nga askandáya:

—¡'Naxié, 'naxié, tjat'e ji kro!

S'e b̄i katsó Pilatoḡ:

—¿A nda Rejnú xi kot'akro an?

S'e b̄i katsoó já nguitokoo chiná'mii:

—Sesaa xi rejne, jm̄jínjne xi kje'e.

¹⁶S'e Pilatoḡ kats'énk'as'ieen kui jaá Kjisoo, tsi'e nga koót'a kro. Kó kui já juún Pilatoḡ iskjíbe Kjisoo kó kijíjo.

B̄i ts'én akjat'a kro Kjisoo

(Matiḡ 27:32-50; Markḡ 15:21-37; Rkḡ 23:26-49)

¹⁷Kó t̄i kuii Kjisoo tsa'anijín kroḡ, s'e kijí ngo nguindie xi 'mí nguindiee nda toko iníma, Gólgota, 'mí nga én ebreo, ¹⁸nínga akjat'a kro Kjisoo koje ngui jó já, ngo kisit'a nga ngoboá nga ngoboaa, kó Kjisoo ngamasieen kisit'a kro. ¹⁹Kó Pilatoḡ ngo yátie kats'én'indó xi íjñaá nk'aa kro xi kisit'a Kjisoo xi b̄i tsó én kisit'aa: “KJISO NDA NASARENOḡ, NDA REE XTA JUDIOḡ.” ²⁰Kó achichí má xta judioḡ xi kats'énya kui eén, ngat'a tínaa naxindá 'niuú nínga kisit'a kro Kjisoo, kó kui ni xi kisit'a yátiee, én ebreo, én griego koje én latin boá. ²¹Já nguitokoo chiná'mii b̄i katsoó Pilatoḡ:

—Ngata nda Ree xta judiojín 'b̄ijñí yátiee, tasá: “Án xí nda Ree xta judioḡ” t'íjñí, ngat'a boá katsó Kjisoo nga kistso'bá.

²²S'e b̄i katsó Pilatoḡ:

—Ni xi je it'a an, je it'a an.

²³Kuí ni nga nguije jajuún ít'a kro Kjisoo, iskjíbe njñoḡ kó nijún t̄jín kats'én, ngó ngó iskjíbe jajuún. T̄i iskjíbe chingaa Kjisoo, ngo njño xi jm̄ tsi katjót'a katjójajon, ta ngo njño kamánda ndeskande nk'a jan ngaskande nguindie jan. ²⁴S'e jak'ie ja nga jan b̄i katsoó xkjín kui jajuún:

—Kuichíyá jan kui njñoḡ, tasá nga kjoach'áncha koñtón, kó 'yára xi tsi'e kama.

Kui nií kamá tsi'e nga jatjosón ni xi tsó xojon eén Néná nínga b̄i tsoó: “Kats'énkja'asoón xkjín njñona, kó ngasoón njñona katsaton kjoach'áncha.” Kó boá kats'én jajuún.

²⁵Kó kia t'a kroḡ kis'ijña naaa Kjisoo, koje ndichja naaa, koje Nariya chjoón Kleofaa, koje Nariya Lenaa. ²⁶Kó Kjisoo nga kamábe naaa koje xta tsi'e xi 'niú tjó kamaá xi tikón kíaa, kó Kjisoo b̄i katsoó naaa:

—Xtachjoón, k'ie tikón ndí.

²⁷S'e jaskan xta tsi'e b̄i katsoó Kjisoo:

—K'ie tikón naaa.

Kó ndeskande koó kji'a, kui nda xi xta tsi'e Kjisoo kijíjo Nariyaa ndi'aa.

²⁸Nguije kamá kui nií, kó nga Kjisoo je be nga ngayeje nií je kamá, kó tsi'e nga k̄otjosón ni xi tsó xojon eén Néná, b̄i katsó:

—Xíndána.

²⁹Kó kia kis'ijña ngo tiji xi ndyia bino san, kó jajuún kats'énk'andyi ngo nixó, kó ngo yá ítokó, s'e katsanguit'aa ts'oa Kjisoo. ³⁰Nguije kats'e Kjisoo bino saan bi katsó:

—Je jatjosón ngayeje nii.

S'e íxtien kjen kó kats'énk'as'ien asién nixtiin.

Bi ts'én kananguis'ieen kichayojó niseen Kjisoo

³¹Kó s'e xta judioo nga kuí má nixtin nga ndy'i'bíjñánda s'ué paskuaa, kó ts'ie nga kiajín kroo kisiyojot'a yojoo nga nixtin ndikón, ngat'a nixtin xi 'niú ndikón boá, kó 'niú ts'i'aa Pilato ts'ie nga kachját'ó t'i'míi kui jaá, s'e kich'ejengui yojoo. ³²Kó jachó jajuún, kó iskjít'o t'i'míi ngo nda xi nijan akjat'ajo kro Kjisoo, kó tí boa tí kini'ánjo nda xi ingoo, ³³tanga nga jachó kui jaá nínga tikón Kjisoo, nga kamábe nga je k'ien, nguiti kachját'ójín t'i'míi.

³⁴Kó ngo ndajuun xi ngo kichayojó janijon niseen, kó tjen má jatjo jín kojo ndójoa. ³⁵Kó kui nda xi kamábee, kuí xí chistiko, kó jakoxi boá ni xi katsáya, kó kuii be nga jakoxi ni xi tjítsó, ts'ie nga kojo jún s'ijinjnú.

³⁶Ngat'a kui nii kamá ts'ie nga jatjosón ni xi tsó xojon eén Néná nínga bi tsoó: “Nde ngojín nda chját'o.” ³⁷Kó bi tsó ingo ndié xojon eén Néná: “Skotsíjeen kui jaá nda xi kananguis'ieen kichayojó.”

Bi ts'én akjanijín Kjisoo

(*Matío 27:57-61; Marko 15:42-47; Rkq 23:50-56*)

³⁸Nguije kamá kui nii, ngo nda xi 'mí Kosie xi chjiani naxindá Arimatea xi xta ts'ie Kjisoo kamá, tanga akójiin yojoo xta judioo ngat'a katsakjonni, 'niú ts'i'aa Pilato ts'ie nga tsjandieé nga kjojo yojo k'ieen Kjisoo, kó Pilato katsjá kjoa. S'e jachó kui nguindiee kó kijjjo yojo k'ieen Kjisoo. ³⁹Kó tí jachó nda xi 'mí Nikondemo xi ngo ndiya jachókoón Kjisoo nga jñoó, jachó kui nguindiee kó ya'a ma ra tsi ta kantié kilo nisijen xi 'mí mirra kojo aloe. ⁴⁰Ngájó kui jaá iskjíbe yojo k'ieen Kjisoo, kó ítsakjájón ntjibé xi indyiaá nisijen, xikó kji'i kjoaxchaá xta judioo. ⁴¹Kó kia nguindie nínga akjat'a kro Kjisoo kis'ijña ngo nguindie nínga 'bítjje to, kó kia kis'ijña ngo ngatsjo tjatsje, nínga kjje jmíjín xi fonijín. ⁴²Kó kia akjanijín Kjisoo, kjoaa nga je jachó nixtiin s'ué paskuaa xi ts'én xta judioo, kojo kjoaa nga tiña tikón kui ngatsjoo.

Bi ts'én ja'á'yaá Kjisoo

(*Matío 28:1-10; Marko 16:1-8; Rkq 24:1-12*)

20 Nixtin tjoón xomanaa, Nariya Lena nga achichí tajñoó nde kjie ndajín sisién nga kijí ngatsjoó, kó kamábe nga ndijo xi kji'ixtioo ngatsjoó je katjo'óxin. ²Kó s'e tsangá má kijíkoón Ximó Peé kojo ingo nda xi xta ts'ie xi achichí tjó kamaá Kjisoo, kó bi katsoó:

—Nguiti jmíjín yojoo Ndiaa nguiya ngatsjoó, kó yajínjin ná tsanguínjo.

³Kó Peé *kojo nda xi ingoo xi xta tsi'e jatjo kó kijí nínga tikón ngatsjoó.*
⁴Kó tsangá má nga *kijí ngajoó, tanga kui nda xi ingo xi xta tsi'e, 'niú ngase tsanga ta boajiín Peé, kó kui tjon jachó ngatsjoó,* ⁵kó nga askotsijenjáya *nguiyaa ngatsjoó, kamábe nga kia síndo njño xi ik'ítsakjájón Kjisoo, tanga ts'as'iénjín kui ndaa.* ⁶S'e jachó Ximó Peé, kó ts'as'ien *nguiya ngatsjoó, kó kamábe njño xi ik'ítsakjájón vojoo Kjisoo nga kia síndo,* ⁷kojo njño xi *ik'ichínguí toko Kjisoo, kiaiín tikón nínga tikón njño xi ngasee, xíntjien tikón ch'ó.* ⁸Kó s'e ts'as'ien *nguiya ngatsjoó kojo nda xi ingo xi xta tsi'e Kjisoo xi jachójo Peé, kui xi tjon jachó kui nguindiee, kamábe, kó kis'ijiín.*
⁹Ngat'a *kjie makjínjiín ni xi tsó xojon eén Néná, nga Kjisoo kjoa'á'yá nguinií nguijiín xta xi je jesón.* ¹⁰Kó kui já xi xta tsi'e Kjisoo *kijí kón nguinií xkjin.*

Kjisoo bi ts'én akoó vojoo Nariya Lenaa

(Marko 16:9-11)

¹¹Tanga *Nariyaa nditseen kis'ijña, kia askandá t'a ngatsjoó, kó tjienga ts'énkjandá, kasasiennña nga askotsijen nguiyaa ngatsjoó,* ¹²kó *kia kamábe jó ndítsjie xi ndiyajá njño tibia, ngo xi tikón toko, kojo ngo xi tikón se nínga kis'ijña vojoo Kjisoo.* ¹³Kó kui ndítsjiee *bi katsó:*

—Xtachjoón, *¿ánni nga tiche'lé?*

S'e *bi katsó kui xtachjoón:*

—Ngat'a *je tsanguínjo Ndiána, kó bejín an nínga tsanguínjo.*

¹⁴Nguije *katsó kui nií, kats'énk'afóya, kó kamábe nga kia tikón Kjisoo, tanga kamákjínjiín nga kui xi'ba xi Kjisoo.* ¹⁵S'e Kjisoo *bi katsó:*

—Xtachjoón, *¿ánni nga tiche'lé? ¿'Yá xí timindyisé?*

Nariyaa kats'énkjó nga kui nda xi konda nguindie nínga 'bitjie too kamaá xi ts'énehjiajo, kó bi katsó:

—Tsi *ji xi k'inje, t'iyéni nínga ik'íjní vojoo, kó án kjuínjo an.*

¹⁶S'e *bi katsó nguinií Kjisoo:*

—iNariya'!

Kats'énk'afóya nguinií Nariyaa kó bi katsoó nga tsíchjiajo én ebreo:

—iRaboni! (Mostro' tsó kui eén).

¹⁷Kjisoo *bi katsó:*

—Ngatá *ni'ínjéjín ní, ngat'a kjie fikónjaan Na'mina, tanga tasá t'enchiín nts'ié án, kó bi t'ín nga je ts'énfikoon Na'mina xi Na'mijnú nga, Néná xi nejnú nga.*

¹⁸S'e *kijí Nariya Lenaa tsi'e nga kotsoyaa xta tsi'e Kjisoo nga kui je kamábe Ndiáa kó nga kui xi katsáyaá kui nií.*

Kjisoo bi ts'én akoó vojoo xta tsi'e

(Matió 28:16-20; Marko 16:14-18; Rkq 24:36-49)

¹⁹Nguije *kamájñoó kui nixtiín, nixtin tjoón xomanaa, tjíchjá ngantjoaa nguindie nínga kamátikó xta tsi'e Kjisoo, ngat'a katsakjoón xta judioo, kó kia jachó Kjisoo, kó nguije tikónjiín ngamasieen kui jaá, bi katsó:*

—Ngat'iejnú kjoaxió.

²⁰Kó nguije katsó kui nii, akoó tsja kojo niseen. Kó xta tsi'e achichí tsja kamaá nga kamábe Ndiáa. ²¹S'e Kjisoo tì bì tì katsó nguinií:

—Xió ngat'iejnú ngayejejnú, xikó ts'en katsanguiyana Na'mina, tì boá tì ts'én sanguiyajnú'un.

²²Kó nguije boá katsó, askjonomójón xtaa, kó bì katsoó:

—Chjábejnú Asién Nixtiin Néná. ²³Ngayeje xta xi si'anjetakónjnú jeé, Néná sa'injetakoón, kó ngayeje xta xi si'anjetakónjínjnú jeé, Néná sa'injetakónjiín.

Bì ts'én kis'ijinjiín Tomaá

²⁴Tanga Tomaá, ngo ndá xi tiejóó, xi ndá 'nió ki'mií nga, kiájín tikón nga jachó Kjisoo. ²⁵Kó xta tsi'e xi ngasee bì katsoó:

—Je kamáyajne Ndiáa.

Tanga Tomaá bì katsó:

—Tjienga skuiejín an tixaa karabo xi ik'ieé tsja kó tjienga sanguis'ienjín an ñná ndsa án, kó tjienga sanguis'ienjín an ndsa án niseen nínga kini'án'oón, s'ijinjinna.

²⁶Kó nguije ja'a jin nixtin nguiee, tì kamátikó nguinií xta tsi'e Kjisoo kojo Tomaá. Kó jachó Kjisoo nga tjíchjá ngantjoaa, kó Kjisoo kasasien kixi ngamasieen kui jaá kó bì katsó:

—Xió ngat'iejnú ngayejejnú.

²⁷S'e Kjisoo bì katsoó Tomaá:

—T'íjñí ji ñná ndse k'iee, kó tsitsíjiín ndsa án, kó ndibéjeboe'é ndse kó nanguis'ín ji niseena. Ndajín tini'ín nga s'ijinjín kjimaa, tasá s'ijin ngatamaa.

²⁸S'e Tomaá bì katsó:

—¡Jí xí Ndiána, kó jí xí Néná!

²⁹S'e Kjisoo bì katsó:

—¿A ngat'a kamáye ní Toma, a kuí ni nga kis'ijiín? Achichí ra tsjaa xta xi kamábejinna, kó kis'ijiín.

Kjoaa nga kamánda kui xojoon

³⁰Achichí kjín ngase kje'e chiboá xi kats'én Kjisoo nguindyikon xta tsi'e, xi kjit'ajín kui xojoon, ³¹tanga kui nii kjit'a k'iee, tsi'e nga s'ijinjnú nga Kjisoo xi Kristoo, xi ndií Néná, kó nga si'ans'ijinjnú tsi'e nga k'uiéjnú kjoamindyion nguuyaa ja'eén kui.

Kjisoo bì ts'én akoó yojoo yito xta tsi'e

21 Nguije kamá kui nii, Kjisoo akó nguinií yojoo xta tsi'e t'a ndachíkoón Tiberia, kó bì kamá nga akoó yojoo kui jaá: ²Síndotikó Ximó Peé, Tomaá xi ndá'nió ki'mií nga, Natanael xi chjiani naxindá Kana nangui xi tikón nguijiín nangui Galilea kojo

ndí Sebedeo, kojo ngui jó xta tsi'e Kjisoo. ³Ximo Peé bí katsoó kui jaá:

—Nda'ya má ra ts'enfíkijen an.

S'e bí katsó kui jaá:

—Tjián, konguínjone jin.

Kijí kui jaá, kó ts'as'ien ngo tjotso je, kó kui jñoó nde ngo tjió kjiyajiín.

⁴Nguije masisieén, jachó Kjisoo t'achjindíee ndachíkoón, tanga xta tsi'e kamábejin tsi Kjisoo xi jachókoón. ⁵S'e Kjisoo bí katsoó kui jaá:

—Jún boá ndí, ¿a jmíjin chíjnú ni chinie?

—Jmíjínjne —katsó kui jaá.

⁶Kó Kjisoo bí katsó:

—Tjienjnú nda'yajnú xtíeen nga kixii tjotso jee, kó kia kjoyajnú tjió.

S'e kui jaá kats'én ni xi ki'mií, kó ta'ya kamaá nga ts'axié nda'yaa, ngat'a achichí tjió tsa'a. ⁷S'e kui nda xi xta tsi'e xi achichí tjó kats'én Kjisoo bí katsoó Peé:

—Ndíaa boá!

Kó s'e Ximo Peé, nga tsint'lié nga Ndíaa xi'ba, tsajá njñoó, (ngat'a ja boá je ye'é njñoó) kó ts'ajmijin yojoó nguijin ndójoaa, ⁸tanga xta tsi'e Kjisoo xi ngase xi síndoyá nguiya tjotso jee kijítjnguii Peé, kó iskjifé nda'ya xi achichí tjió ya'aa, ngat'a ma ra tsi ta tiña úchan metro nínga tikón t'achjindíee. ⁹Nga jachó kui jaá t'achjindíee ndachíkoón, kamábe ngo ngue'e nínga tjítsjó ngo tjió kojo ngo pan. ¹⁰S'e Kjisoo bí katsó:

—Ndibáojnú jó tjió xi kandobájnú ngot'e má.

¹¹Kijíya Ximo Peé tjotso jee kó iskjifé nda'yaa nínga kixií, tjikítsie má tjió yi'i nda'yaa, úchan ichítíe kojo ján tjió yi'i ya'a, kó nda tsi achichí kjín má, katjondiyájin nda'yaa. ¹²S'e Kjisoo bí katsó:

—Jabíjnú'un, kó chíniejnú.

Kó nde ngojín xta tsi'e xi kamámejeén asíyaá 'yá jíi boá, ngat'a be nga Ndíaa xi'ba. ¹³S'e Kjisoo jachótiña, kó iskjíbe paan kó katsjaá, kó t*í* boá ts'én katsjaá tjióo nga.

¹⁴Kuí xi'bi xi ma jaán ndiya nga Kjisoo akoó yojoó xta tsi'e, nguije ja boá je ja'á'yaá nguijin xta xi je jesón.

Kjisoo bí ts'én katsjáxaá Peé

¹⁵Nguije iskjinie nño, Kjisoo bí katsoó Ximo Peé:

—Ximoo, ndíí Jonaa, ¿a 'niú ngase tjoó án ta boajín kui jaá?

S'e bí katsó Ximo Peé:

—Joón, Ndíá', je yé ji nga tjóna ji.

S'e Kjisoo bí katsó:

—Chíin chotsangana.

¹⁶S'e bí katsó nguíní Kjisoo xi ma jó ndiya:

—Ximoo, ndíí Jonaa, ¿a tjoó án?

S'e bí katsó Peé:

—Joon, Ndiá', je yé nga tjóna ji.

S'e Kjisoo bi katsó:

—Te'ée ndixcho chotsangana.

¹⁷S'e xi ma ján ndiya Kjisoo asíya nguinií Ximo Peé nga bi katsó:

—Ximoo, ndíí Jonaa, ¿a tjoó án?

S'e Peé ndasen kamaá nga xi ma ján ndiya nga Kjisoo bi katsó:

—¿A tjoó án?

Kó bi katsó Peé:

—Ndiá', ji je yé ji ngayeje ni, kó ja je yé ji nga tjóna ji.

S'e Kjisoo bi katsó:

—Chíin chotsangana. ¹⁸Jakoxi, jakoxi ni xi xiaan: Nga kji'a nga kjindí ngase ji ti jí ni xi kichejé ji njñoó kojo ta nínga kamámejeénri k'in, tanga nguije kamaxchá jí, chjanínk'é ndse, kó kje'e xi sa'ínkajaá njñoó, kó nínga mejénjiín k'uín kó kia konguínjoo.

¹⁹Kjisoo katsó kui ni, kjoaa kóts'en nga koya Peé, kó nga boa ts'één tsjaá kjoaje Néná. Kó nguije katsó kui ni, bi katsó ngase:

—Ndibétjinguiní.

Nda xi 'niú tjó kamaá Kjisoo

²⁰Peé askotsijen ngaxton, kó kamábe nga tjingui nda xi xta tsi'e Kjisoo kui xi tjó kats'één, kui nda xi ít'aa toko niseen Kjisoo kji'a nga iskjinie nño nga kamájñoó nga kamá s'ué paskuaa xi bi katsoó Kjisoo: “Ndiá', ¿'yá xí sa'ínk'as'ieén?” ²¹Nga kamábe Peé kui ndaa, bi katsoó Kjisoo:

—Ndiá', ¿kó kui ndaa, mí xi sa'ín?

²²S'e Kjisoo bi katsó:

—Tsi mejénna nga k'uijñá kui ndaa ngaskande nga kjindibá an, ¿kó jí mí ndaseén? Ndibétjinguiní jí.

²³Kui eén ngayeje já nts'iee xi tsint'ie, nga kui nda xi xta tsi'e Kjisoo kui xi tjó kamaá, koyajín, tanga Kjisoo jmí tsi katsó nga koyajín, bi katsó: “Tsi mejénna an nga kui k'uijñá ngaskande nga kjindibá an, ¿kó jí mí ndaseén?”

²⁴Kuí xi'bi nda xi xta tsi'e Kjisoo xi katsáya ngayeje kui ni, kó kuí xí kats'één'indó kui ni, kó je ya ña nga jakoxi ni xi katsáya.

²⁵Kó achichí má ni xi tjín ngase xi kats'één Kjisoo, ni xi tsi xojon akjat'a nga ngo nga ngo, ts'enkjó án nga nde kis'iénjínra xojon xi tjín ngasondiee.